POSTVERSAND
MÜNCHEN

B 21696 E

ÉLETÜNK

XXXIX. évf. 3. szám (39. Jg. Nr. 3)

Az európai magyar katolikusok lapja

2007. március

FÖLTEKINTENEK ARRA, AKIT KERESZTÜLSZÚRTAK

XVI. Benedek pápa nagyböjti üzenete 2007-ben

„Föltekintenek arra, akit keresztülszúrtak" (Jn 19,37). Ez a bibliai mondat vezeti nagyböjti gondolatainkat ebben az évben. A nagyböjt ideje alkalmas arra, hogy megtanuljunk megállni, elidőzni Máriával és Jánossal, a szeretett tanítvánnyal amellett, aki a kereszten feláldozta életét az egész emberiségért. Most, a bűnbánat és az ima idején tekintsünk tehát előbb részvétellel a keresztre feszített Krisztusra, aki a kálvárián meghalva teljesen kinyilatkoztatta számunkra Isten szeretetét. A Deus caritas est enciklikámban a szeretet témáját vizsgáltam. Két alapvető formáját emeltem ki: az agapét és az eroszt.

Isten szeretete: agape és erosz

Az Újszövetségben sokszor szereplő agape kifejezés annak az ajándékozó szeretetét jelenti, aki kizárólag a másik javát keresi; az erosz szó viszont annak a szeretetét jelzi, aki birtokolni akarja, ami hiányzik neki, és egyesülni vágyik a szeretett személlyel. Az a szeretet, amellyel Isten körülvesz bennünket, kétségkívül az agape. Tud-e az ember valami olyat adni Istennek, ami még nincsen neki? Mindaz, ami az ember, és amit birtokol: Isten ajándéka, következésképpen az emberi teremtménynek van szüksége mindenben Istenre. De Isten szeretete erosz is. Az Ószövetségben a világegyetem Teremtője megmutatja a választott nép iránti megkülönböztetett szeretetét, amely felülmúl minden emberi motivációt. Ozeás próféta olyan vakmerő képekkel ábrázolja ezt az isteni szenvedélyt, mint amilyen egy férfi szeretete egy házasságtörő nő iránt. Amikor Ezekiel Isten és Izrael népének kapcsolatáról beszél, nem idegenkedik a tüzes és szenvedélyes nyelvhasználattól. E bibliai szövegek mutatják, hogy az erosz Isten szívének része: a Mindenható úgy várja, hogy teremtményei „igent" mondjanak, miként a fiatal vőlegény várja menyasszonya igenjét. A gonosz hazugságának csábítására az emberiség sajnos már történetének kezdetétől fogva elzárkózott Isten szeretetétől az önelégültség képtelen illúziójába ringatva magát. Ádám önmagába fordulva eltávolodott az élet forrásától, amely maga Isten, és első lett azok között „akiket a haláltól való félelem egész életükre rabszolgává tett" (Zsid 2,15). Isten azonban legyőzhetetlen maradt, sőt, az ember által kimondott „nem" volt a végső ösztönzés ahhoz, hogy kinyilatkoztassa szeretetét annak egész megváltó erejével.

A kereszt bemutatja Isten szeretetének teljességét

A kereszt misztériumában tárul fel teljesen a Mennyei Atya irgalmának korlátlan ereje. Nagy árat fizetett azért, hogy visszanyerje teremtményei szeretetét, mégpedig egyszülött Fiának vérét. Így a halál, amely az első Ádám számára a magány és a tehetetlenség végső jele volt, átalakult az új Ádám szabadságának és szeretetének legfőbb jelévé. Bizonyosan állíthatjuk tehát Maximosz hitvallóval, hogy „Krisztus, ha lehet így mondani, isteni módon halt meg, mivel szabadon halt meg". A kereszten mutatkozik meg Isten iránt érzett erosza.

Hiszen az erosz - ahogy Pszeudo-Dionüsziosz mondja - az az erő, „mely nem engedi meg a személynek, aki szeret, hogy önmagába zárkózzon, hanem arra készteti, hogy egyesüljön azzal, akit szeret". Létezhet-e „őrültebb erosz" annál, ami Isten Fiát arra indította, hogy egyesüljön velünk olyannyira, hogy sajátjaként szenvedje el bűntetteink következményeit?

„Akit keresztül szúrtak"

Kedves Testvéreim! Tekintsünk a keresztre átszúrt Krisztusra! Ő a legmegrázóbb

(Folytatás a 4. oldalon)

A KERESZTÉNY ÉRTÉKEK NAGYOBB SÚLYÁÉRT

Angela Merkel szerint az Európai Unió alkotmánytervezetének határozottabban ki kell állnia a keresztény értékek mellett. A Focus című lap kettős interjút közölt Angela Merkel német kancellárral és Karl Lehmann bíborossal, a Német Katolikus Püspöki Konferencia elnökével.

Angel Merkel, az Unió soros elnökeként először bírálta az alkotmányszerződés tervezetét. A kancellár, aki egyben a konzervatív Német Keresztényidemokrata Unió elnöke, hangsúlyozta: Európának harcolnia kell ezekért az értékekért, még akkor is, ha az Unió nem keresztény klub.

A keresztényeknek határozottabban ki kell állniuk meggyőződésük mellett. A kereszténységre való hivatkozás senkit nem rekeszt ki. A más hitűek kirekesztésétől való félelemben azonban lemondtunk arról, hogy saját meggyőződésünkért kiálljunk, fogalmazott Angela Merkel a Focus c. lap hasábjain megjelent beszélgetésben.

Korábbi nyilatkozataiban Angela Merkel a német uniós elnökség egyik legfontosabb feladatának nevezte az európai alkotmányozás folyamatának felgyorsítását.

Karl Lehmann bíboros örömét fejezte ki a kancellár felhívása kapcsán. A vonakodás, s olykor egyenesen gyávaság, hogy egyértelműen és világosan megnevezzük álláspontunkat, valóban a mi legnagyobb gyengeségünk, hangsúlyozta. Ezért kérdéses még az is, hogy tényleg kialakulhat-e komoly párbeszéd az iszlámmal.

Merkel az európai alkotmányszerződéssel kapcsolatban hiányolta az Istenre történő hivatkozást. Emlékeztetett arra, hogy a német alkotmány hitet tesz „az Isten és az emberek előtti felelősség" mellett. Ennek megkötése nélkül kétséges, hogy „a kereszténység meghatározó hatása" megőrződhet-e a mindennapi politikában. Európának tovább kell foglalkoznia ezzel a kérdéssel, még akkor is, ha Európa „nem keresztény klub", hanem sokkal inkább egy „érték-klub", értékközösség. Ezekért az értékekért pedig Európának késznek kell lennie küzdeni, fogalmazott Merkel.

KNA/MK - Kép: Bundeskanzleramt

fr. Kiss G. Barnabás OFM

NAGYBÖJT AZ ÁTALAKULÓ VILÁGBAN

A szokatlan, a kevésbé ismert, az újdonság mindig nagy hatással van az emberekre. Az emberi társadalmakban az idők folyamán kialakultak bizonyos megszokások, írott vagy iratlan törvények. Az elmúlt hónapban a hamvazkodás mély benyomást keltő rítusával kezdtük el az idei Nagyböjtöt. A szent időszak a végtelen Isten kegyelmében felszólít bennünket, hogy gondoljuk át újra életünket és térjünk az Úrhoz.

Az egyházi év más időszakához hasonlóan a böjt is drága és hasznos idő. Egyúttal harc és küzdelem, valamint az önvizsgálat ideje. „A Szent Negyvennapnak két jellegzetes belső tulajdonsága van: egyrészt és elsősorban ez a keresztségre való előkészítésnek és arról való megemlékezésnek, másrészt pedig ez a töredelemnek ideje. Ezért kell, hogy a hívők ebben az időben nagyobb buzgósággal hallgassák Isten igéjét, több időt fordítanak imádságra, hogy így készüljenek a húsvéti misztérium megünneplésére" (LK 109).

Az első nagyböjti vasárnapon Krisztus példát adott: a böjtölők és a Sátánnal harcba szállók vezéreként állt elénk az evangéliumban. Mi vagyunk, akik bűnünkben, nyomorúságunkban, az élet „keresztre feszítettségében" és nagyböjti önmegtagadásunkban a mennyei Atyához kiáltunk: „Hozzám kiált, és én meghallgatom őt, megmentem, és megdicsőítem őt" (Zsolt 90).

Kulturális és vallási átalakulás világát éljük. Hozzátartozik életünkhöz a bűnbánat, az engesztelés és a lankadatlan újrakezdés. Tartsunk böjtöt, és ne engedjünk az olyan kísértésnek, amely a böjtölés feleslegességét és hiábavalóságát akarja velünk elhitetni, és Isten szeretetétől kivonni. A kísértő, a gonosz valós hatalom mai világunkban, akinek a szándéka, hogy a Szent közelségéből elragadjon minket, hogy védtelenné tegye törékeny életünket. Jól tudjuk, hogy a Sátán munkájának az a célja, hogy az embert Isten elleni lázadásra szítsa, és békétlenséget munkáljon Isten és ember, majd ember és ember között. A szekularizált világ magányosan és megrettenve áll a gonosz hatalmával szemben, kiszolgáltatva a bűn rontásának és emésztő tüzének. Úgy érezzük, hogy nincs kiút. A kiút az Istennél van, a kiutat maga az Isten mutatja meg, mégpedig a gonosz hatalmának lerombolásával. Jézusban jelent meg az emberfeletti gonosz hatalom lerontója. Ezért mutat példát nekünk, amikor a pusztában böjtöl és Isten igéjébe

A keresztrefeszítés, Ismeretlen festő (Master of Budapest), kb. 1500, Szépművészeti Múzeum, Budapest

kapaszkodva ellenáll a kísértésnek, és lerontja a gonosz hatalmát. Egész élete, szenvedése, halála és feltámadása nem irányul másra, mint az Atya akaratának teljesítésére, ami egyben mindig a gonosz, az ördög munkájának lerontása is.

Istenkereső életünket körülveszi a gonoszság és az erkölcsi züllés, a békétlenség és a gyűlölet, az agresszivitás és a szabadosság. Ám nagyon sokan keresik a megoldást, a gyógyulás útját. A bűn fogságából szabadulni vágyunk és az Úr megtalál bennünket, avagy mi találunk az Úrra. A békéltetés, a bűnbocsánat szentsége erőforrást jelent nagyböjti készülődésünk idején. Hitünk ereje sokszor lanyhul és eluralkodik rajtunk a lemondás, veszítünk Krisztus-követő harci kedvünkből. Tartalmas, harcos, sőt győztes hit szükséges ahhoz, hogy megtapasztaljuk az örök élet ízét. A böjti időben éljünk a szentgyónás és a szentáldozás erejével, hogy a kísértésekkel szembeni vesztes küzdelmekben meggyengült hitünk új tartalmat nyerjen. Merjünk Jézushoz fordulni, és vegyük ki részünket a világban hatalmaskodó gonosz munkájának lerontásában. Maradjunk a bűnbánat alázatából országot és üdvösséget építő keresztények!

Sokan azt mondják, hogy a rosszat gyökerestül ki kell irtani. Az evangélium szelleme viszont azt kívánja, hogy a fizikai betegséghez hasonlóan az erkölcsi rosszat is igyekezzünk meggyógyítani. A lélektan és neveléstan egyértelműen tanúsítja, hogy a kemény büntetésnél hatékonyabb gyógyszer a türelem és a szeretet. Jézusnak is küzdelembe kerül, amíg minket meggyőz feltámadásáról, és nekünk is küzdelembe kerül, amíg megbirkózunk a hit e nagy titkával.

(Folytatás a 3. oldalon)

A TŰZ MÁRCIUSA
(Részlet)

Csámpás, konok netán ez a világ
S végbe hanyatlik, kit annyian űznek,
De élethittel én, üldözött haló,
Március kofáira és szentjeire
Hadd szórjam szitkát és dicsét a Tűznek.

De Tűz és Tűz, én ifjú testvéreim,
Jaj, a Tüzet ne hagyjátok kihalni,
Az Élet szent okokból élni akar,
S ha Magyarországra dob ki valakit,
Annak százszorta inkább kell akarni.

Életet és hitet üzen egy halott
Nektek, fiatal, elhagyott testvérek,
Az olvasztó Tüzet küldi a hamu
S láng-óhaját, hogy ne csüggedjetek el:
Március van s határtalan az Élet.

Ady Endre (1877-1919)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Kereszténység és iszlám
I. rész

Az utóbbi időben erősen kiéleződött az ellentét az iszlám és a kereszténység között. Két esetben a mohamedán világ felháborodása olyan vehemens formát öltött, hogy a földkerekségen mindenütt központi helyet foglalt el a média tudósításaiban: az egyik egy dán lapban megjelent karikatúra körül lángolt fel, amely Mohamed-et, mint a főleg Közel-Keleten dúló konfliktusok főszereplőjét, fegyveresen ábrázolja; a másik XVI. Benedek pápának a regensburgi egyetemen tartott előadása nyomán tört ki, amikor is a pápa a hit és ész egymáshoz való viszonyát elemezve, II. Manuel Palaelogos bizánci császár egy, az iszlám számára kevéssé hízelgő kritikus megjegyzését idézte. Időközben a mesterségesen szított gyűlölködés hullámai, főleg a pápa diplomáciai lépéseinek köszönhetően, lecsillapodtak. Benedek pápa azóta mindig újra hangsúlyozza a kereszténység és az iszlám közti párbeszéd szükségességét. Ez váltotta ki egyik olvasónk levelét, amelyből a következőkben idézünk:

A Német Püspöki Konferencia irányvonalainak értelmében a kereszténységet a mohamedán vallástól (és a zsidó hittől) többek közt a 'nem-keresztény vallások Istenről alkotott felfogása választja el, amely nem azonos azon Istenképpel, aki a mi Urunk Jézus Krisztus atyja.' Ennek alátámasztására olvasónk Meisner kölni bíboros, érsek állásfoglalására hivatkozik, aki helytelenítette a katolikus és mohamedán gyerekek egyes iskolákban bevezetett közös imádkozását, mondván, hogy az 'irányvesztett zavarossághoz, a különbségek elkendőzéséhez' vezet. Ezzel szemben XVI. Benedek pápa, törökországi látogatása alkalmával, a török Vallásügyi Hivatal elnökével folytatott beszélgetés folyamán hangsúlyozta, hogy a muzulmánok és keresztények egyazon Istenben hisznek és az élet értelmét és jelentőségét illetőleg is azonos véleményen vannak.

„Elképzelhető-e - teszi fel levelírónk a kérdést, hogy a Szentatya csak azért nyájaskodik a muzulmánokkal, mert nem akarja a tévhit erőszakos sötétségének diaszpórájában élni kénytelen keresztények életlehetőségeit és puszta létét veszélyeztetni? Kinek van igaza?"

Miklós atya válasza:

Nem fér hozzá kétség, az iszlám jelenléte a világban az utóbbi évtizedek során globális problémákhoz vezetett. Nem mintha Mohamed fellépése és tanainak az iszlám szent könyvében, a Koránban történt összefoglalása óta a kereszténység és az „igazhívők" bármikor békésen megférték volna egymással. Az iszlámnak a Koránban megalapozott kizárólagosságra és a világ meghódítására irányuló törekvése, ha másként nem megy, a szent háború, a „dzsihád" által, szükségszerűen kiváltotta a mindig újra fellángoló fegyveres összetűzéseket. A sokat szidalmazott keresztes hadjáratok alapjában véve csak a keresztény világ reakcióját képezték az iszlámnak a Szentföld bekebelezését célzó háborús kezdeményezéseire. A Szentföld elvesztése után az Oszmán birodalom folytatta a terjeszkedést Európa felé. Erről tanúskodik történelmünk a XVI. és XVII. század között, és nagy részben a magyar ellenállásnak köszönhető, hogy előnyomulása Bécsnél megtorpant.

A küzdelem a kereszténység ellen a világ egyéb térségeiben, más eszközökkel ugyan, de mindmáig folytatódott: az erőszakos térítés Ázsiában, Afrikában sok, már virágzó keresztény közösség pusztulását és misszionáriusok elűzését, sőt nem egyszer vértanú halálát jelentette.

Az ellentétek okai

Napjainkban az iszlámmal kapcsolatos problémák sokkal komplikáltabbakká váltak. Már nemcsak a két világvallás tanbeli ellentéteire vezethetők vissza, jóllehet egyes iszlámvezetők igyekeznek ilyen színben feltüntetni: ez az egyetlen pont, amelyre a Korán alapján hivatkozni lehet, ha a muzulmán tömegeket egységesen mozgósítani akarják. Elhitetik velük, hogy vallásháborúról, új keresztes hadjáratról van szó, amennyiben a „hitetlenek" - a keresztények és zsidók - koncentrált támadást indítottak az iszlám ellen. Valójában nem a kereszténység áll szemben az iszlámmal, hanem többségükben keresztény múltú népek olyan országokkal, amelyek lakói muzulmánok. Az ellentétek okai elsősorban gazdaságiak (olaj), politikaiak vagy a kulturális különbségből erednek. Az egyik oldalon anyagilag tehetős, technikailag fejlett és relatíve magas képzettségű társadalmakat találunk, a másikon gyakran igen szegényes körülmények közt élő, primitív kulturális fokon megragadt, vallási szólamokkal könnyen befolyásolható tömegeket, amelyek politikailag megbízhatatlan, emberi értékükben megkérdőjelezhető vezetők hatalma alatt állnak. Az egymással szembefordulás, sőt fegyveres összetűzések valódi okai (lásd iraki háború) sosem derülnek ki.

A vallási ellentétek

Ha a mondottak alapján nyugodtan állítható, hogy a jelenlegi konfliktus nem vallásháború, nem fér hozzá kétség, hogy - legalábbis az iszlám részéről - fennáll a törekvés annak ilyen irányú beállítására. Fontos tehát, hogy tisztában legyünk azzal, hogy mi az, ami a kereszténység és az iszlám közt a tanítás vonalán ellentétes, és mi az, ami esetleg összeköt.

Amint az a bevezetőben idézett olvasói levélből kiderül, a Német Püspöki Konferencia óvatosságra int az iszlámmal létesített kapcsolatok terén, tekintve, hogy a kereszténység és az iszlám Isten-képe nem azonos. Ehhez a megállapításhoz semmi kétség nem fér: az iszlám oly mértékben hangsúlyozza az egyisten-hitet, hogy a Szentháromság keresztény tanát a leghatározottabban kizárja, sőt úgy állítja be, mintha a kereszténység három Istenben hinne. Ennélfogva, bár Jézust majdnem olyan nagy prófétának tartja, mint Mohamedet, és elismeri Szűztől való születését, tagadja isteni mivoltát, azt, hogy benne a második isteni személy emberré lett. Ezt leszögezve a Német Püspöki Konferencia olvasónk által említett irányvonalaiban a következőket olvashatjuk: „Akkor is, ha a muzulmán számára a keresztény hit a Szentháromságban idegen, ez semmi esetre sem jelenti: muzulmánok és keresztények két különböző Istent tisztelnek." A továbbiakban a német püspökök különbséget tesznek az Isten-értés, Isten-felfogás és az Isten-kapcsolat között.

Az Isten-felfogás több pontban megegyezik, és fontos kérdésekben különbözik egymástól; az Isten-kapcsolatnál viszont figyelembe kell venni, hogy mindkét oldal elfogadja az abszolút Isten akaratának való alávetettséget. Ezért lehetséges, hogy „bizonyos alkalmakkor keresztények és mohamedánok egy időben, ha nem is együttesen álljanak Isten színe elé". A szöveg utal az Assisi-ben 1988-ban tartott Vallások imájára a békéért, amelyen II. János Pál is részt vett.

Nincs, és nem is lehet tehát lényeges különbség e téren a német püspökök és Benedek pápa álláspontja között.

Isten-e Allah?

Olvasónk idéz egy német, magát keresztségnek tartó sajtóterméket, amely szerint „Allah egy bálvány". Hogy a „Christliche Mitte" című lap ezt a merész állítást mire alapozza, nem derül ki a levélből, mert maga a tény, hogy az iszlám elutasítja a Szentháromság Egyisten tanítását, nem teszi indokolttá a „bálvány" kifejezést. A zsidóság sem hisz a háromszemélyű Egyistenben, mégse állítja senki, hogy az Ószövetség Istene nem lenne azonos a kereszténység Istenével. Sőt a kereszténységen belül is van Szentháromságot tagadó irányzat, az Unitárius Egyház, az általa imádott Isten mégsem „bálvány", hanem isteni természetét illetőleg azonos a többi keresztény egyház Istenével.

Mindebből az következik, hogy nem a Szentháromság hite a döntő kritérium annak megállapítására, hogy vajon valóságos isten-e a valamelyik vallásban tisztelt Isten, hanem az, hogy a kérdéses Isten abszolút, transzcendens, szellemi, öröktől fogva létező, végtelen, mindenható, személyes Lény, aki minden lét forrása, teremtője és magyarázata, a Kezdet és a Vég. Mármost mindez elmondható az Ószövetség és az Újszövetség Istenéről, de ugyanúgy érvényes a Korán által megvallott Istenről, Allah-ról. Egyébként az „Allah" szó eredete az arab névelő „al" és az „Ilah", ami Istent jelent, összekapcsolása. Az Ószövetségben (és a többi sémi nyelvben) az Istent jelző rokon-gyökér különféle változataival találkozunk (él, eloáh, elohim), ami arra mutat, hogy Allah nem valamilyen arab isten neve, hanem Isten neve arabul. Ezzel kapcsolatban érdemes felfigyelni arra, hogy az egyetlen Európában beszélt arab nyelvben, a máltaiban, Istent, mint „Allah"-t emlegetik, és a máltai nyelven mondott szentmise szövegében (a máltaiak katolikusok!) is mindig Allah-ról van szó, a hívek hozzá imádkoznak.

Mindent összevéve elfogadott álláspont, hogy Allah valóságos Isten, hozzátéve, hogy mi, keresztények persze többet tudunk róla az Újszövetségben kapott kinyilatkoztatás révén, mint amit a Korán közöl róla.

Végül álljanak itt a II. Vatikáni Zsinat „Nostra aetate" kezdetű nyilatkozatának az iszlámra vonatkozó szavai: „Az egyház nagyrabecsüléssel tekint a muzulmánokra is. Ők az élő és létező Istent imádják, a könyörülőt és mindenhatót, a mennynek és földnek teremtőjét, aki szólott az emberekhez. Teljes szívből akarnak hódolni megmagyarázhatatlan rendelései előtt is; így hódolt meg Isten előtt Ábrahám, akiben szívesen látja az iszlám hite a saját ősét. Jézus istenségét nem ismerik el ugyan, de őt prófétaként tisztelik. Szűzi anyját, Máriát is magasztalják, sőt olykor áhítattal fohászkodnak hozzá. Várják továbbá az ítélet napját, amikor Isten feltámaszt minden embert és megfizet nekik. Istent pedig főként imával, jótékonykodással és böjttel tisztelik."

Ma Európában az iszlám masszív módon van jelen. Úgy gondoltam, hogy a fentiekből kiindulva az Életünk következő számaiban összefoglaljuk azokat a pontokat, amelyek keresztény életünket érintik, és ezek ismeretében talán nagyobb megértéssel leszünk muzulmán társaink iránt.

Frank Miklós

MÁRCIUS TIZENÖTÖDIKÉN
(Részlet)

Hívatlanul is megjössz minden évben,
Szép március, bilincs-oldó tavasz!
De azt a régi márciust nem érzem;
A naptár mond csak annak; nem vagy az;
A hit kidőlt, a szívnek semmi lángja;
Fásultan él a kor s eszmétlenül,
Múlton mereng a költő és dalába
Villám s haragvó mélabú vegyül.

Megalkuvás iránya most a kornak;
Ábrándnál egy kis állás többet ér,
Egy zsíros koncért százan marakodnak,
Hogy egynek jusson mentül több kenyér.
Az igazságot, elvet megtagadják,
S ki értük harcra kelne, nincs olyan,
Csak szóvirág ma a Magyar szabadság
S az érte hősen ontott vérfolyam.

Nem, ez nem az a márciusi szellő!
Nem a szabadság éltető lehe,
Egy alvó népet új életre keltő,
Hogy százados rabláncát tépje le!

Reviczky Gyula (1855-1889)

IMASZÁNDÉKOK

Márciusra

Általános szándék: Imádkozzunk, hogy Isten szavát egyre inkább hallgassuk, szemléljük, szeressük és éljük.

A II. vatikáni zsinat jó 40 évvel ezelőtt tette közzé egyik legfontosabb dokumentumát, a Dei verbum kezdetű zsinati konstitúciót az Isten igéjéről. Ehhez az évfordulóhoz kapcsolódik a mostani általános imaszándék. Azóta az Egyház és a keresztények életében elinmdult egy gazdagodási folyamat.

- A katolikus biblikus szövetség sokat tett a különféle nyelvű fordítások elkészítésében és forgalmazásában, a biblia tanításának és értelmezésének terjesztésében.

- Más keresztény egyházak és egyházi közösségek szintén lelkesen és eredményesen dolgoznak a bibliai üzenet hozzáférhetővé tételében.

- A konstitúció első szavai találóan jellemzik a zsinat és az Egyház alapvető magatartását: „Isten szavát tisztelettel hallja, és hittel hirdeti."

- Az Egyház és a keresztény ember nem önmagából, hanem az evangéliumból él; csak az, aki először hallgatja az igét, válhat annak hirdetőjévé. Isten bölcsességét tanítjuk, amely a világ szemében „bolondságnak" (1 Kor 1, 23) tűnhet.

- Krisztus él a szent írásokban; ezért az Egyház a Bibliát mindig ugyanúgy tiszteli, mint Krisztus Testét. „Az Írások nem ismerése Krisztus nem ismerése" (Szent Jeromos).

- „Az Írás egyetlen próféciája sem fejthető meg önkényes magyarázattal, mert sohasem ember akaratából származott a prófécia, hanem a Szentlélektől indíttatva szólaltak meg az Istentől küldött emberek" (2 Pét 1, 20-21).

- Ősi hagyománya az Egyháznak és a keresztényeknek a „lectio divina": a Szentírás gondos, elmélyült olvasása imádságtól kísérve. Bensőséges párbeszéd ez: az olvasásban Isten megszólít bennünket, az imádságban pedig mi nyílunk meg feléje, és válaszolunk neki.

A zsinat óta eltelt évtizedek komoly megújulást, elmélyülést hoztak az Egyház közösségi és a keresztények személyi életébe. Talán tehetnék valamit én is, hogy előbbre jussak? Talán a „lectio divina" még nem része az én egyéni életemnek? Mindenképpen imádkozzam azért, hogy „terjedjen az Úr igéje" (2 Tessz 3, 1).

*

Missziós szándék: Imádkozzunk, hogy állandó gondja legyen a fiatal egyházak felelőseinek a katekéták, a szervezők, valamint az evangélium szolgálatában elkötelezett világiak képzése.

Kétségtelen, hogy a fiatal egyházaknak korunkban sok nehézséggel, megoldandó feladattal kell szembenézniük. Mindamellett örömökre és reménykedésekre is okuk van: közösségeiket élő hit járja át, jelentős számban vannak papi, szerzetesi hivatásaik, elköteleződésre kész világi híveik. Pontosan ezek a kegyelmi adottságok jelentenek nagy kihívást is: meg kell valósítaniuk az egyre mélyebb és szervesebb kateketikai képzést. Ilyen képzésre főleg a jövő apostolainak van szükségük, de szélesebb körben minden hívő közösségnek is. A jövő papjait fel kell készíteni arra, hogy a teljes és hiteles katolikus hit és életvitel képviseletével feleljenek meg a hívek nehézségeire, kérdéseire, problémáira. Ki kell építeni a katolikus iskolák rendszerét, és megerősíteni azok keresztény azonosságát.

Ezeknek a fiatal egyházaknak a püspökei bizonyos rendszerességgel felkeresik Rómát, Péter utódát, azt a várost, amely az apostoli kollégium mély valóságáról élményt nyújt nekik. Megerősödnek hitükben, elkötelezettségükben, a katolikus Egyház megélésében. Ők, a püspökök az evangelizálás legalapvetőbb és leginkább felelős hordozói és megvalósítói.

Mi pedig, az egyetemes Egyház plébániai sejtjei és imádkozó keresztényei mindennapos imánkkal csatlakozunk a pápához és a püspöki kollégiumhoz.

Nagy Ferenc S.J.

ERDŐ PÉTER EURÓPA ELSŐ KATOLIKUS VEZETŐJE

Az **Inside the Vatican** című vatikáni témákkal foglalkozó angol nyelvű katolikus folyóirat minden évben tízes listát készít a katolikus egyház legjelentősebb személyiségeiről. Az európai katolikus vezetők kategóriában idén az első helyen Erdő Péter bíboros, Magyarország primása áll. A Vatikáni Rádió ebből az alkalomból interjút készített a bíborossal, amelyet az alábbiakban szerkesztett formában közlünk.

- Mit jelent az ön számára ez a megtisztelő hely?

- Nagy megtiszteltetés a számomra, hogy vannak, akik ezt így látják. Ez biztosan Magyarország, a magyar egyház, illetve a mi térségünk egyházának is egyfajta elismerése. Meg vagyok győződve arról, hogy európai viszonylatban térségünknek valóban különleges hivatása van. Hiszen egyrészt most már belül vagyunk az Európai Unión is, kulturális gyökereink szerint mindig is a nyugathoz tartoztunk, ugyanakkor szerves kapcsolatunk van történelmi és társadalmi értelemben egyaránt Európa keleti felével - bizony a kontinens ebben az értelemben és kulturálisan az Urál-hegységen is túlnyúlik. Az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának 34 tagországa messze az Uráltól keletre helyezkedik el, hiszen Oroszország egészen a Csendes-óceánig tart. Ebben az összefüggésben gondolkodva az európai kulturális térről azt hiszem, hogy a mi helyzetünk nagyon is tanulságos lehet sokak számára.

- Bíboros úr októbertől elnöke a CCEE-nek. Milyen újdonságokról tud beszámolni, milyen tervekkel néznek az új év elébe?

- Először is az új elnökséggel és a szakosztályok új elnökeivel együtt látogatást tettünk Sankt Gallenben, a CCEE központi titkárságán. Felvettük a kapcsolatot a munkatársakkal, áttekintettük az aktuális ügyeket, és kalendáriumot írtunk, ami mindig a legnehezebb feladat. Rengeteg program van erre az évre is, kezdjük mindjárt egy olyannal, amire hamarosan sor kerül: Wittenbergben találkozunk európai egyházi vezetőkkel, hogy a szeptemberben Nagyszebenben sorra kerülő III. Európai Ökumenikus Nagygyűlésnek az előkészítő rendezvényét tartsuk meg. A tavaszi félév másik fontos eseménye egy kölcsönös látogatás a különböző római dikasztériumoknál, amelyet szintén a CCEE elnöksége fog megtenni, hogy megismerje a Szentszéknek az útmutatásait és elgondolásait az egyházi élet különböző területeiről.

Május 13-án egészen rendkívüli alkalom lesz, hiszen a Szentatya Brazíliába látogat, hogy megnyissa a CELAM (Latin-amerikai Püspöki Konferenciák) ünnepi ülését. Ezen a látogatáson az európai püspököket is képviselni kell, kifejezve ezzel is azt a szolidaritást, ami földrészeinket és egyházainkat összekapcsolja. A COMECE (Európai Unió Püspöki Konferenciáinak Bizottsága) szervez Rómában találkozót az Európai Unió kezdeteinek 50. évfordulója alkalmából. Ezen a rendezvényen képviselőink szintén részt vesznek, bár ott nem mi vagyunk a szervezők. Ezzel szemben a CCEE szervezi azt a júliusi nemzetközi összejövetelt, ahol több mint ezer egyetemi professzor találkozik majd, katolikus és nem katolikus intézményekből egyaránt. Erre Rómában kerül sor, és reményeink szerint a Szentatyával is találkozunk majd.

Az év további részében szintén számos rendezvényre kerül sor, gondolok itt az Afrikával való kapcsolattartás különböző mozzanataira, hiszen tudjuk, hogy van egy keretszerződésünk az Afrikai Püspöki Konferenciák Tanácsával, amely rendszeres találkozókat és tematikus együttműködéseket is kilátásba helyez. Az ősz során Nagyszebenben lesz a III. Európai Ökumenikus Találkozó, majd októberben sor kerül plenáris ülésünkre, amelyet a Portugál Püspöki Konferencia meghívására Fatimában tartunk. Éppen az idén van 90. évfordulója a fatimai jelenéseknek. Ez elgondolkoztat bennünket arról is, hogy a fatimai üzenetben van egy európai nép, egy európai ország, amelyről külön is szó van: Oroszországra gondolok, és arra, hogy az orosz kereszténységnek Európa lelkében szintén nagyon fontos helye van.

- A cikkíró az Inside the Vatican-ban azzal zárja a kérdéseit, hogy mesélje el, milyen személyes élményei fűződnek II. János Pál pápához és a mostani pápához.

- II. János Pál pápával kapcsolatban a megragadottság érzése az, ami mindig is megvolt bennem, hiszen Rómában tanuló fiatal magyar papként ott voltam a Szent Péter téren, amikor a Szent Péter-bazilika erkélyéről Felici bíboros kihirdette a pápaválasztás eredményét. Tehát első beszédétől fogva nagy érdeklődéssel és örömmel kísérhettem II. János Pál pápa apostoli munkáját. Ő is szentelt püspökké, ami meggyőződésem szerint különleges személyes és lelki kapcsolatot is jelent. Máig csodálom őt, mint nagy pápát, és mint szent embert is. Azt hiszem, hogy az a karizmatikus erő, ami belőle sugárzott, ma is működik az egyházban. XVI. Benedek pápának a személye mindannyiunk számára régóta ismert, hiszen világhírű személyiség volt, amikor megválasztották. Mint teológust, kispap koromtól kezdve művein keresztül ismertem és tiszteltem, világos beszédű és katolikus emberként, akinek az írásai mindig megerősítettek bennünket a hitben. Ha a Szentírásra gondolunk, Szent Péternek is éppen az a különleges szerepe, hogy megerősítse a testvéreit. Ezt a megerősítést érezzük, valahányszor a mostani Szentatyának a szavait halljuk vagy az írásait olvassuk.

* * *

A folyóirat top 10-es listája mellett különböző kategóriákban is végeztek felmérést. Ezek között az európai katolikus vezetők kategóriában került Erdő Péter bíboros az első helyre.

Az Inside the Vatican top 10-es listája a következő: 1. A névtelen, üldözött keresztények; 2. I. Bartolomaiosz konstantinápolyi ökumenikus pátriárka; 3. Pietro Parolin prelátus; 4. Erdő Péter bíboros, Magyarország primása; 5. Elisabetta Valgiusti; 6. Caroline Cox; 7. Yehuda Levin ortodox rabbi; 8. Habsburg Ottó; 9. Jesús Colina; 10. Fernando Botero. VR/MK

NAGYBÖJT...

Folytatás az első oldalról.

A szenvedő és dicsőséges Krisztus bennünk és közöttünk akar élni, személyekben és közösségekben testet akar ölteni, titokzatos szentségekben közli önmagát, és jelen van minden kis és nagy eseményben, minden történésben. Mindenki és minden közösség minden tette vagy az Ő keresztútjárása vagy az Ő feltámadása. Átalakuló világunkban el kell fogadnunk, hogy jelen akar lenni bennünk, élni akar velünk és munkánkban. Ha bűnt követünk el, ha az igazságtalanság, a békétlenség, a harag és gyűlölet, vagy a szeretetlenség tanúi vagyunk, akkor ébredjen fel bennünk a tudat, hogy Krisztust feszítettük meg újra. Ha betegek vagyunk vagy szenvedünk, akkor adjon erőt a hit, hogy Jézus járja bennünk keresztútját, nem feleslegesen szenvedve, hanem a világ üdvösségéért vállalva a kínt; és ha vele maradunk és őt követjük, akkor a mi életünk is megdicsőül a kereszthordozásban.

Aki próbál kiegyensúlyozott keresztény életet élni, abban nem válik szét élesen a természetfölötti és a természetes élet. Lelki megújulásunkkal jól egybehangzik és azt támogatja, ha Nagyböjtünk során rendezzük dolgainkat, életünket, szokásainkat, elmulasztott kötelességeinket, halasztott adósságainkat, és rendezzük szentségi életünket, mintegy tavaszi nagytakarítást tartunk. Meneküljünk Jézushoz, akinek erejével a béke és a kiengesztelődés eszközei leszünk, kivesszük részünket a világban hatalmaskodó gonoszság lerontásában.

Az előttünk álló esztendőben Szent Erzsébet-évet tartunk. Büszkén valljuk magunkénak, szólítva Árpád-házi Szent Erzsébetnek. Az ő élete szinte eleven képét nyújtja Jézus Krisztus evangéliumának. Elismeri, hogy Isten az Úr mindenek fölött. Felfedezi, hogy az Atya országába csak akkor tud belépni, ha mindenből kiüresíti magát és egészen olyan lesz, mint a gyermek. Minden következményével együtt teljesíti a szeretet új parancsát. Kiüresítette önmagát egészen addig, hogy az ínséget szenvedők szolgálatába állt. Felismerte Jézust a szegényekben, az éhezőkben, a betegekben és a kitaszítottakban. Mindenestül odaadta életét, és mindig hitt a szeretetnek. Lemondott a világ hiúságairól, kényelméről, gazdagságáról és fényűzéséről. Legendás élete és alakja vonzó lehet számunkra, hiszen a mi életünk és jótetteink is megnyílhatnak Nagyböjtünk mélységei felé. Erzsébet példája szerint kövessük a bűnbánó életet: a világias életmóddal való szakítást, az imádság, az önmegtagadás és az irgalmasság testi és lelki cselekedeteit. Következetesen valóra váltotta elkötelezettségét, hogy szegényen éljen, mindenét szétossza, és koldussá legyen. Mélységes összhang van élete és tettei között: irgalmas szívű és alázatos bűnbánó. Belső ereje az Istennel való kapcsolatából fakadt. Szüntelenül az Úr jelenlétében élt, és ez vezette a szegények közé. Ugyanakkor a szegényekkel való találkozása is ösztönözte hitét és imádságát. Az Isten felé tartó zarándokútját az elszakadás mérföldkövei jelzik, mígnem egészen kiüresítette önmagát, mint Krisztus a kereszten. Alakjából öröm és béke sugárzott. Erzsébet a remény szentje. Sok lélek sötétjébe hozott világosságot, sok szomorú szívnek boldogságot. Bejárta a keresztény szeretet tökéletességének útját, mint világi személy, feleség és édesanya, de fogadalma után már Istennek szentelt személy, és a nyomorultak megmentésére elkötelezett szerzetes. Születésének 800. évfordulóján újból elénk áll, mint az evangéliumi önátadás ragyogó példája. A következő hónapokban jobban ismerjük meg őt, csodálkozzunk rá, és alakítson bennünket is, hogy az Úr békéjének eszközévé váljunk. Enyhítsük mi is a körülöttünk élők nyomorúságát, tegyük emberibbé életkörülményeiket és mi is töröljük le mások könnyeit. Sugározzuk magunkból a Fölséges szeretetét mindenütt, ahol nem ismerik a részvétet. Eltökélt hűsége erősítse kitartásunkat a jóban és a gonosz elleni küzdelemben. Példája és közbenjárása világítson életünk útjain, hogy átalakuló világunkban a feltámadt Krisztus tanúi lehessünk! □

ISMERJÜK MEG PAPJAINKAT

Ismerjük meg papjainkat című sorozatunkban bemutatjuk a nyugat-európai magyar lelkipásztori szolgálatban működő papjainkat. Bemutatásuk egyben meghívó arra, hogy a külföldön lakó, esetleg ideiglenesen külföldön tartózkodó magyarok, illetve magyarul beszélő fiatalok, tanulók, munkakeresők Magyarországról, a Kárpát-medencéből vagy a világ bármely országából, igénybe vegyék lelkipásztori és egyéb szolgálataikat távol a hazától, az idegenben.

Havas István Sch.P.

Havas István piarista tanár a Malines-Brüsszel főegyházmegyében élő magyar katolikusok lelkésze, a brüsszeli Magyar Misszió vezetője és egyben lelkész (coresponsable) a brüsszeli „Unité Pastorale de la Woluwe" plébániai közösségben (az új szervezetnek megfelelően, ez négy, egykor önálló plébániát - Saint-Lambert, Saint-Pierre, Notre-Dame des Grâces et Sainte-Famille - fog össze). Kinevezését Urbán József piarista rendfőnök hozzájárulásával, dr. Erdő Péter bíboros, az MKPK elnökének felterjesztése és öt évre szóló megbízatása alapján, Godfried Danneels bíboros, érsektől, a malines-bruxelles-i főegyházmegye főpásztorától kapta. A Piarista Rend Magyarországi Rendtartományának tagja.

Budapesten született, 1950. november 18-án. A budapesti Piarista Gimnáziumban érettségizett 1968-ban, majd ugyanabban az évben felvételét kérte Budapesten a Piarista Rendbe. A kötelező két év katonai szolgálat után megkezdte novíciusi évét (1971-72), majd a rend teológiai főiskoláján tanult tovább (Kalazantínum teológiai főiskola, 1971-1977).

A Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen végzett francia-történelem szakos tanárként (1973-1978), majd francia- és történelemtanárként a kecskeméti piarista rendházban és gimnáziumban töltött négy évet (1978-1982). Aztán a budapesti Piarista Gimnáziumba került, ahol történelmet és franciát tanított sok-sok diáknak (1978-2004). A következő két évben (2004-2006) a rend kecskeméti plébániáján szolgált lelkipásztorként, majd innen került ki Brüsszelbe.

A szorosan vett nevelői munka mellett, két évtizeden át (1986-2006) szabad idejében még lelkipásztori munkát is végzett a dr. Papp Tamás atya által szervezett budapesti francia egyházközségben.

Fordítási francia nyelvről magyarra: Jean Vanier: A könnyek forrása; Wilfrid Stinissen: Idő és örökkévalóság; Paul Poupard: Mit jelent ma szentnek lenni; Judith Cabaud: A rabbi, aki felismerte Krisztust; Jean Pierre Dubois-Dumée: Múlik az idő, de nem öregszünk. Legutóbbi fordítása Charles de Montalembert híres műve Árpád-házi Szent Erzsébetről.

Részt vett a vallásos nyelvezetet bemutató és vallási ismereteket közlő tankönyv-sorozat (az Európai Unió Leonardo és Lingua pályázatának keretében: Mettez-vous ? mon école...) megírásában: ez utóbbi munka 2002-ben elnyerte a Comission Européenne Európai Nyelvi Díját. A francia kultúra terjesztéséért a francia államtól 2004-ben megkapta a Palmes Académiques kitüntetést.

2006. november 19-én érkezett meg Brüsszelbe, új állomáshelyére, az Arbre Bénit u. 123. szám alatt található Magyar Házba, szervezi a lelkipásztori munkát.

Magyar szentmisét tart rendszeresen minden vasár- és ünnepnap 11.00 órakor (elsősorban kisgyerekes családok számára) *és 18.00 órakor a brüsszeli Magyar Ház Magyarok Nagyasszonya kápolnájában:* 123, rue de l'Arbre Bénit (Ixelles), B-1050 Bruxelles; *valamint szombatonként 19.00-kor Louvainben (Leuvenben)*, a Collegium Hungaricum kápolnájában, Blijde Inkomstsraat 18, Leuven tart magyar nyelvű szentmisét.

Érdeklődni: Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, 123, rue de l'Arbre Bénit, B-1050 Bruxelles (XL), Tel.: 0032-(0)2/649 61 88, vagy: 00 32/487/61-40-63. E-mail: havas@piar.hu.

Cserháti Ferenc

Gyermekeknek

ÚTBAN ÖNMAGUNK FELÉ

Csípős szél fúj át a városon, amikor a gyerekek megérkeznek a hittanórára. István atya a sekrestyéjébe tereli a kis csapatot, ahol a tavalyi szentelt barka vár elégetésre a következő napi Hamvazószerdára. Tálcára kerülnek a száraz ágak, és már ropog is a tűz. A gyerekek helyet foglalnak, és nagy csodálkozó tekintettel követik a gyorsan elillanó lángokat. Minden évben ugyanaz, és mégis mindig izgalmas. Valami várakozás van a levegőben. Várakozás, készülés a húsvétra. István atya viccesre fogja a szót, beszél a túltáplált gyerekekről, akik mindent megadnak a testnek, de hol maradnak a lélek igényei?

A nagyböjt feladata kis lépésekkel megtalálni az utat önmagunk felé. Szükséges-e elgondolkodni azon, hogy mit jelent a lelkiismeret, igényünk a jóra? Nehezen indul a beszélgetés, többen úgy érzik, hogy náluk minden rendben van.

Gondolkodjunk el azon, hogy mit kellett volna másképpen tennünk az utóbbi időben? Bence izeg-mozog a helyén; tegnap megkínozta cicáját; amikor az ki akart menni, ő bezárta; amikor az békésen aludt volna a meleg szobában, ő kizavarta a fagyos kertbe. Panni se vallotta be anyukájának, hogy készakarva nem vásárolt be; azt füllentette, hogy elfelejtette. Péter házi feladata is hanyagságból nem készült el. Kifogást mindig lehet találni!

A gyerekfejekben, szívekben lassan mégis megindult valami. A vágy, amit Jézus érzett a pusztában, hogy ne engedjék lelkükbe a gonoszt. Mindenki tudja, hogy nagyon nehéz jónak lenni, de legalább meg kell próbálni. Vidám gyerekcsapat hagyta el a hittanórát, felkészülve a húsvéti várakozásra, a böjti időre.

Judit néni

Fiataloknak

FELHÍVÁS A BŰNBÁNATRA

Lukács Evangéliumának 13. fejezetéről senki sem állíthatja, hogy könnyen áttekinthető szentírási részlet. Tömeggyilkosságról, szerencsétlenségről olvasunk benne, a példabeszédek sora pedig még feszültebbé teszi ezt az evangéliumi fejezetet. A terméketlen fügefáról, a mustármagról, a kovászról, valamint a szűk kapuról szóló példabeszédek nekünk szóló üzenete - most a nagyböjti szent időben különösen - mégis egyértelmű: tartsatok bűnbánatot! A fejezet elején megismert szenzációs (ma így nevezzük) események, lehetnek figyelmeztető jelek, ha azokat egy olyan valaki, mint Jézus, az Ő tanításának, üzenetének fényébe helyez...

Egyesek azt a hírt hozzák, hogy Pilátus parancsára, a katonák lemészárolták az állataldozatot bemutatni akaró galileaiakat. Egy emberileg és politikailag is megdöbbentő, égbekiáltó esemény... Mások arról számolnak be, hogy Silóéban egy összedőlő torony maga alá temetett 18 embert... Nem tudjuk mi volt a szándékuk a hírhozóknak. Egyszerűen csak a megdöbbenés és a tanácstalanság vezette őket, vagy valami más is? Egy biztos: mindkét eseményben a halál, az elmúlás, az emberi élet végességének fagyos lehelete csapja meg arcukat. S ez az eseményeket összekötő kapocs lesz Jézus szavainak, tanításának is a lényege, magja: „Azt hiszitek, hogy ezek galileaiak bűnösebbek voltak a többi galileainál, mivel mindezt elszenvedték? Nem..." (Lk 13, 1-9). Ez a döntő fordulat. Ha valaki arra gondolt, hogy a lemészárolt áldozat-bemutatók, vagy akikre rádőlt a torony, bűneik jogos büntetését kapták, míg mások, akik szintén vétkesek voltak, megszabadultak, tévednek... Ami a bűnt, a vétket s annak következményeit illeti, semmi különbség nincs a szerencsétlenül jártak és a túlélők között. Minden embernek van vétke, mindenkinek van oka a bűnbánatra, mindenkinek egyszer számot kell adnia tetteiről...

Pál atya

KASZAP ISTVÁN BOLDOGGÁ AVATÁSI ÜGYÉRŐL

Kaszap István boldoggá avatási eljárásának posztulátora P. Paolo Molinari jezsuita, aki 1994 óta foglalkozik az üggyel, a Vatikáni Rádió magyar tagozatának nyilatkozott a boldoggá avatási eljárás jelen állásáról. Hangsúlyozta: nincs szó arról, hogy a közeljövőben boldoggá avatják Kaszap Istvánt.

Mint ismeretes, XVI. Benedek pápa tavaly december 16-án, éppen Kaszap István mennyei születésnapjának vigíliáján fogadta el azt a dekrétumot, amely elismeri, hogy Isten Szolgája hősies fokon gyakorolta a keresztény erényeket.

VR: Páter Molinari, köszönjük, hogy elfogadta kérésünket, hogy pontosan tájékoztassa hallgatóinkat arról, hogy milyen szakaszába lépett Isten szolgája, Kaszap István boldoggá avatási eljárása?

P. Molinari: Köszönöm szépen a kérdést, különösen azért, mert tudomásomra jutott, hogy Magyarországon olyan hírek terjedtek el, amelyeknek nincs objektív alapja. Ha jól tudom, elhangzott az az állítás, hogy már csak az van hátra, hogy kitűzzék a boldoggá avatás időpontját. Sajnálom, hogy elterjedt ez a hír, bár nagyon örülnék neki, ha Kaszap István boldoggá avatására már holnap sor kerülne. Olyan fiatalemberről van szó, akiről elmondható, hogy életszentségének a híre széles körben elterjedt. Számomra is nagy öröm lenne, ha elismernék, hogy olyan fiatalember volt, aki keresztény módon élt, mégpedig rendkívüli és csodálatos módon, így példát mutathat minden fiatal számára, nemcsak Magyarországon, hanem a világ összes fiatalja számára, akiknek ma valóban nagy szükségük van példaképekre.

Megpróbálok most a lehető legjobban felelni kérdésére és elmagyarázom, hogy a boldoggá avatásra miért nem kerülhet sor a közeljövőben. Jelenleg a Kanadában összegyűjtött dokumentáció értékelésének szakaszában vagyunk. Ezt az anyagot a kanadai magyar közösség gyűjtötte össze. Egy valóban rendkívüli gyógyulás esetének a kivizsgálásáról van szó. Ilyenkor arra van szükség, hogy a kánonjogi szabályoknak megfelelően összegyűjtsék az összes orvosi bizonylatot és azoknak a tanúságtételét, akik ismerték a beteg személyt. Ez megtörtént, azonban szükség volt az anyagban bizonyos jogi természetű javításokat végezni. A továbbiakban még ki kell egészíteni néhány pontosítással, tisztázva bizonyos kérdéseket, amelyek a lényeget érintik, és amelyek szükségesek ahhoz, hogy megállapítsák, hogy ez a rendkívüli gyógyulás valóban a hívek Kaszap Istvánhoz intézett imája nyomán következett-e be, és ezért olyan isteni beavatkozásról beszélhetünk, ami Kaszap István közbenjárására történt.

Amikor a Torontóban lefolytatott vizsgálat minden aktáját érvényesnek ismerik el, akkor nekem az lesz a feladatom, hogy megszerkesszek egy kötetet, amelynek címe „Positio a csodáról". Ebbe a kötetbe bele kell foglalnom az ügyre vonatkozó alapvető orvosi dokumentumokat, azoknak az orvosoknak a hivatalos nyilatkozatait, akik az esetet követték, és azoknak a tanúságtételeit, akik Kaszap István közbenjárását kérve imádkoztak Istenhez. Be kell mutatni, hogy valóban olyan gyógyulásról van szó, amely az orvostudomány szerint megmagyarázhatatlan, továbbá azt is be kell bizonyítani, hogy a rendkívüli gyógyulás pillanata megegyezik a Kaszap István közbenjárását kérő imával. Ezt a kötetet ki kell nyomtatni. Miután ez megtörtént, a kötetet két orvosnak adják át, akiket a Szentté avatási Kongregáció jelöl ki. Minden esetben kiváló szakértőkről, egyetemi tanárokról van szó, akik annak a kötetnek az alapján, amit én fogok összeállítani és kinyomtatni, kifejtik majd véleményüket, hogy az eset valóban megmagyarázhatatlan-e tudományos szempontból. Ennek a két törvényszéki orvosnak a véleményét azután újabb orvosok vizsgálják meg, akiket a Kongregáció jelöl ki. Az orvosokból álló bizottság tagjai, miután áttanulmányozták az egész anyagot, összeülnek, hogy kifejtsék egymás előtt a véleményüket és megszavazzák a végleges testületi döntésüket. A bizottság feladata nem az, hogy eldöntse, csodáról van-e szó, hanem az, hogy az orvostudomány szerint megmagyarázható-e a gyógyulás, avagy sem. Amennyiben a döntésük szerint a gyógyulást nem lehet tudományosan megmagyarázni, az ügy a teológusokból álló bizottság elé kerül, amelynek 7 tagja van. Az ő feladatuk annak tisztázása, hogy az emberileg megmagyarázhatatlan esemény egybe esik-e a Kaszap István közbenjárása által Istenhez intézett imával, és ennek következtében lehet-e szó isteni beavatkozásról, azaz csodáról. Amikor a teológusok is pozitív módon ítélik meg a gyógyulást, akkor az ügy a bíborosok, és püspökök rendes ülése elé kerül. Ők mondják ki végül, hogy a megvizsgált esetet csodának lehet-e tekinteni. Csak ez után a négy lépcsőfok után terjesztik az ügyet a Szentatya elé, aki, miután tájékoztatták az eljárásról, eldönti, hogy sor kerülhet-e a boldoggá avatásra, vagy sem. VR/MK

A Notre Dame-i konferenciák

A párizsi egyházmegye húsvétra való felkészülésének legszínvonalasabb rendezvénye az 1834-től rendszeresen megtartott, úgynevezett Notre Dame-i konferenciák. Nagyböjt minden vasárnapján jeles előadók elemeznek egy-egy problémát az Egyház tanításának tükrében. Kezdetben erre a feladatra elsősorban tekintélyes domonkos hitszónokokat kért fel Párizs főpásztora. A 19. században a francia kultúrharc hangulata uralta a témákat, amelyek főleg az egyházi iskolákat és a hitoktatást érintették. A 20-ik században az Egyház tanításával kapcsolatos erkölcsi kérdések kerültek előtérbe. Most a 21. század elején új úton-módon keresik az újraevangelizálás lehetőségeit. A jubileumi ezredfordulótól minden nagyböjt vasárnapján neves bíborosok tartottak előadást, közöttük a jelenlegi pápa, Joseph Ratzinger bíboros és Erdő Péter Magyarország primása. Első ízben, 2005-ben beszélgetett el egy-egy katolikus filozófus az élet kulcsfontosságú kérdéseiről egy-egy neves, nem vallásos értelmiségivel. Múlt évben hasonló jellegű párbeszéd indult meg a szellem és természettudomány jeles képviselőivel. Ebben az évben főleg civil egyházias gondolkodású szaktekintélyek a média, művészet, történelem stb. világából igyekeznek feleletet adni a kérdésre: „mi az igazság".

A konferenciák teljes mértékben megfelelnek Andé Vingt-Trois párizsi érsek elvárásainak. Szerinte napjainkban nem vitákra és veszekedésekre van szükség annak eldöntése érdekében, hogy kinek van igaza, hanem az egymásra való fokozottabb odafigyelésre, az egymástól való kölcsönös tanulásra, és főleg az igazságról való elgondolkodásra. Ebben a kedélyeket és szenvedélyeket felkorbácsolt nyugtalan Párizsban az Egyház semmiképpen sem unalmas közösség, hanem megbízható támpont és útmutató mindazoknak, akik életük értelmét és lelkük megnyugvását keresik. A nagyböjti konferenciákon zsúfoltságig telítődő Notre Dame székesegyház bizonyára idén is szűknek bizonyul az érdeklődők befogadására.

Molnár Ottó, Párizs

FÖLTEKINTENEK...

Folytatás az 1. oldalról.

kinyilatkoztatása Isten szeretetének, annak a szeretetnek, amelyben az egymással szembenálló erosz és agape kölcsönösen megvilágítják egymást. A keresztben maga Isten könyörög teremtményei szeretetéért: Ő szomjazik mindannyiunk szeretetére. Tamás apostol felismerte Jézusban „Urát és Istenét", amikor oldalának sebébe tette a kezét. Nem meglepő, hogy a szentek közül sokan Jézus szívében találják meg e szeretetmisztérium legmeghatóbb megnyilvánulását. Azt is mondhatnánk, hogy Isten eroszának megnyilatkozása az ember felé nem más, mint agapéjának legnagyobb kifejezése. Valójában a szeretetnek csak az a foka teszi könnyebbé a legnehezebb áldozatokat, amelyben egyesül az ingyenes önajándékozás és a kölcsönösség iránti szenvedélyes vágy. Jézus azt mondta: „ha majd fölemelnek a földről, mindenkit magamhoz vonzok" (Jn 12,32). Az Úr mindenekelőtt azt várja tőlünk égő vággyal, hogy befogadjuk szeretetét, és hagyjuk, hogy magához vonzzon. Nem elég azonban csupán elfogadni szeretetét. Viszonoznunk is kell azt, és aztán elköteleznünk magunkat, hogy továbbadjuk másoknak: Krisztus „magához vonz", mert egyesülni akar velem, hogy megtanuljam szeretni testvéreimet az ő szeretetével.

Vér és víz

„Föltekintenek arra, akit keresztülszúrtak." Tekintsünk bizalommal Jézus átszúrt oldalára, melyből „vér és víz folyt ki" (Jn 19,34)! Az egyházatyák ezt a keresztség és az Eucharisztia szentségei szimbólumának tekintették. A Szentlélek működésének köszönhetően a keresztvízzel feltárul előttünk a szentháromságos szeretet belső világa. A nagyböjt arra késztet, hogy a keresztség kegyelmével lépjünk ki önmagunkból, hogy bizalmas ráhagyatkozással megnyílhassunk az Atya irgalmas ölelése előtt. A vér, amely a Jó Pásztor szeretetének szimbóluma, különösen az Eucharisztia misztériuma révén árad belénk: „Az Eucharisztia egyesít bennünket Jézus önátadásának cselekményével... részeseivé válunk önátadása dinamikájának". Éljük tehát a nagyböjtöt úgy, mint „eucharisztikus" időt, amikor Jézus szeretetét befogadva megtanuljuk továbbadni magunk körül minden gesztusunkkal és tettünkkel. Annak szemlélése, „akit keresztülszúrtak", arra késztet bennünket, hogy megnyissuk szívünket mások előtt, és felismerjük az emberi méltóságot ért sebeket. Mindenekelőtt arra fog ösztönözni, hogy küzdjünk az élet megvetésének és az ember kizsákmányolásának minden formája ellen, valamint arra, hogy enyhítsük sokak drámai elhagyatottságát és magányát. Legyen a nagyböjt minden keresztény számára megújuló tapasztalat Isten szeretetéről, amelyet Krisztusban ajándékozott nekünk, és amelyet nekünk is minden nap tovább kell ajándékoznunk a felebarátunknak, főleg a szenvedőnek és rászorulónak. Csak így részesülhetünk gazdagon a húsvét örömében. Mária, a Szép Szeretet Anyja vezessen minket ezen a nagyböjti úton, hogy valóban megtérjünk Krisztus szeretetére. Kedves Testvéreim, gyümölcsöző nagyböjtöt kívánok, és szívből adom rátok különleges apostoli áldásomat. MKPK

Floridai levél

TIBETI PILLANATKÉP

A múlt év őszén extrém hegymászók nemzetközi csoportja táborozott a tibeti, majd 19.000 láb magas Nangpa hágó hóval, jéggel borított oldalán, közel a nepáli határhoz. Szeptember 30-án egy, a fehér havon kígyózó emberláncra figyeltek fel a hegymászók. Több mint hetven tibeti igyekezett átjutni a határon, hogy Nepálon át Indiába, a szabad világba érjen. Hirtelen a jeges, fehér csendet puskaropogás hasította ketté. Kínai katonák célba vették a menekülőket. A 17 éves buddhista apáca, Kelsang Namtso holtan rogyott le a hóra. A katonák körülállták, aztán ott hagyták. A halottnál fontosabb volt elkapni az élőket. Több mint harmincan fogságba estek, a többieknek sikerült elmenekülniük. A foglyok között sok gyerek volt, a legkisebb 7 éves! (Indiába küldik őket, hogy a Dalai láma védnöksége alatt megfelelő oktatásban részesüljenek, és szabad jövő álljon előttük.)

A nemzetközi hegymászók között levő Sergiu Matei román kameraman filmre vette a történést. A képek, szemtanúk beszámolóival, hamarosan kijutottak Tibetből, óriási felháborodást kiváltva. Igaz, néhányan nem nyilatkoztak. Egyesek vártak, amíg kijutnak Tibetből, másoknak az útjukat szponzoráló cégek tiltották meg, hogy beszéljenek! A csoport cseh vezetője, Josef Simunek viszont így nyilatkozott a Tibetért mozgalom vezetőjének: Úgy éreztük, mintha húsz évvel ezelőtt lennénk, a kommunizmus éveiben, amikor cseh katonák öltek meg cseh állampolgárokat, akik át akartak jutni a „Vasfüggöny”-ön. Október 12-i és 13-i kínai újságok szerint a katonák igyekeztek „rábeszélni” az embereket a visszafordulásra, de azok megtámadták őket, s így ők, önvédelemből, „kénytelenek” voltak tüzet nyitni. Egy másik változat szerint a 17 éves lány szervezete nem bírta a nagy magasság ritka levegőjét, ezért halt meg. De az illetékesek sem beszéltek össze. Amíg az egyik jelentés „halálos kimenetelű incidensről” szólt, a kínai Külügyminisztérium egyik tagja nem tudott semmiről.

„Jövőre Kínában lesz az olimpiász. Ez az incidens arra figyelmezteti a világot, hogy a Tibetet sakkban tartó kínai politika néha nagyon brutális lehet.” A hír hozzám, Floridába, a Nemzetközi Mozgalom Tibetért újságja révén jutott el. Negyedévenként jelenik meg a Tibet Press Watch, ezt a beszámolót a 18. évfolyam őszi száma közölte. Az International Campaign for Tibet célja: tanúságot tenni, rámutatni az igazságtalanságokra és segíteni. Az egyesület iránt egyre nő az érdeklődés nem csak Amerikában és Európában, de világszerte. Irodái vannak Washingtonban, Berlinben, Amszterdamban és Brüsszelben.

Végezetül egy hír. A Buffalo-i egyetem meghívta a nagy tiszteletben álló Dalai lámát. Harminc ezren készültek az előadására. Az igazgatóság nagy megdöbbenésére röviddel előtte levél érkezett a Kínai Követségtől azzal a követeléssel, hogy vonják vissza a meghívást. A vezetőséget annál jobban meglepte ez a beavatkozási kísérlet, mert „Kína régi barátjának tekinti magát” és számos közös oktatási programjuk van.

A történet (tanulságos) vége: Az egyetem határozottan visszautasította a meglepő lépést, - mire a követség visszakozott.

Bitskey Ella, Sarasota

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött kéziratokon.

A szerkesztőség

Kéziratokat, fényképeket nem őrzünk meg, nem küldünk vissza.

A szerkesztőség

AZ ÉRSEK ÉS A SÖTÉT MÚLT

Fél órával formális beiktatása előtt lemondott Varsó kijelölt érseke. Stanislaw Wielgus beismerte, hogy a kommunista rendszerben a lengyel titkosrendőrség informátora volt. Nagy feltűnést keltő visszalépését a Szentatya a kánonjog 401. paragrafusára hivatkozva elfogadta és az érsekségre vonatkozó új döntésig ideiglenesen József Glemp bíborosra ruházta a varsói érseki teendőket.

Az üggyel hosszan foglalkozott a nemzetközi média is. Elsőként a Gazeta Polska című jobboldali lengyel lap utalt a főpap múltján esett foltokra. A 68 éves Wielgus ezek után többször is nyilatkozott a sajtónak, elismerve, hogy papi pályafutása alatt ismételten megkereste a titkosszolgálat, de leszögezte, hogy jelentéseket nem írt és senkinek sem okozott kárt. A kapcsolattartásra is kizárólag azért állt rá, mert egyébként nem kapott volna Nyugatra szóló útlevelet, amire tudományos kutatásai miatt volt nagy szüksége. Wielgus pályafutása jórészt a Lublini Katolikus Egyetemhez kapcsolódik. Lublinban tanított filozófiát, majd lett az egyetem rektora. Erről a posztról hívta 1999-ben II. János Pál pápa a plocki egyházmegye élére.

A kommunista rendszer titkosszolgálatának dosszéit vizsgáló Nemzeti Emlékezet Intézete a főpapra vonatkozó iratokat az interneten bárki számára hozzáférhetővé tette. A közzétett megállapítások többségét Wielgus koholmánynak minősítette, azért viszont nyilvánosan bocsánatot kért, hogy az egyház tilalma ellenére együttműködött a titkosszolgálattal. Az egyház történelmi bizottsága is vitába szállt a főpap álláspontjával. Ez a testület a klérusra vonatkozó belügyi dossziék értékelésére alakult és Wielgus esetében megállapította, hogy a főpap a rendszerváltásig kapcsolatban állt a titkosrendőrséggel. A testület hangsúlyozta viszont, hogy nincs bizonyíték arra, miszerint az együttműködéssel bárkinek is kárára lett volna.

A vihar még el sem ült, a Dziennik című varsói lap dokumentumokat közölt arról, hogy a 70-es években a lengyel titkosszolgálat 12 püspöktől kapott információkat. A belügyminisztérium kiterjedt akciója röviddel Stefan Wyszynski bíboros halála előtt kezdődött és azt a célt szolgálta, hogy a főpapi szék megüresedése után a tisztséget a rendszerrel rokonszenvező Bronislaw Dabrowski, a püspökkari értekezlet akkori titkára kapja meg, illetve semmi esetre se a krakkói bíborossal, Karol Wojtylaval töltsék be. A rendkívül népszerű Wyszynski utódlása azonban mégsem a kommunista rendszer kedve szerint történt, mert a krakkói bíborost váratlanul pápává választották és II. János Pál néven közvetve hozzájárult a kommunizmus világméretű bukásához. A lengyel egyház élére 1981-ben az igencsak energikusnak tekintett József Glemp került. És a Wielgus körüli botránnyal kapcsolatban Dabrowski érsekről is kiderült, hogy együttműködött a titkosszolgálattal.

Az érsek ügye az átvilágítást követelők malmára hajtotta a vizet, egyúttal pedig erősen megtépázta az egyház tekintélyét abban a Lengyelországban, ahol a lakosság elsöprő többsége katolikus és a rendszerváltás óta abban a meggyőződésben él, hogy éppen az egyházban testesült meg az ellenállás a kommunista rendszerrel szemben.

Wielgus érsek kényszerű együttműködése nem egyedi eset az egykori keleti tömbben. Sokan a radikális átvilágítást tartják a legmegfelelőbb eszköznek hasonló szomorú fejlemények elkerülésére. A kommunista diktatúra nem tűrt ellentmondást és a beszervezésre kiszemeltek közül csak nagyon kevesen tudtak kibújni a titkosrendőrség fojtogatása alól, hiszen az elnyomó szerveknek köztudottan minden eszköz megengedett volt a szembeszegülök megtörésére. Ezért az sem véletlen, hogy éppen abból a táborból a leghangosabb a felhördülés Wielgus érsekéhez hasonló leleplezésekor, amelynek tagjai annak idején a rendszer berkein belül élvezték a gulyáskommunizmus előnyeit.

Vincze András

UTAK ÉS ÚTVESZTŐK

Lénárd Ödön, Tímár Ágnes, Szabó Gyula, Soós Viktor Attila: Utak és Útvesztők (Kairosz Kiadó, Budapest, 2006.) című könyvének tárgya a kereszténység és a kereszténység sorsa Magyarországon, 1945-1990 között a kommunista államrendszer vallásüldözésének időszakában. A kötet címét és szerkezetét Lénárd Ödön piarista történész határozta meg, aki ebben az időszakban összesen 18 és fél évet töltött börtönben; a papok közül utolsónak szabadult ki VI. Pál pápa személyes közbenjárására. A könyv tényleges megírását 2003-ban bekövetkezett halála megakadályozta, ezért van a könyvnek négy szerzője.

A kötet három, egymást kiegészítő részből áll. Az első Lénárd Ödön történetfilozófiai szintézise a korszakról, amelyet a szerző, a tanár, hallatlan didaktikai készségével, személyes, hiteles élményanyag közbeiktatásával hoz az olvasóhoz drámai közelségbe. A tanulmány „megírását”, nyomdai előkészítését, Tímár Ágnes végezte.

A következő rész Szabó Gyula munkája. A témához szorosan hozzátartozó tanulmány az Állami Egyházügyi Hivatalnak, a vallás és a hit módszeres felörlésére irányuló munkáját mutatja be a levéltári anyagokon keresztül. Az ebben a részben összefoglaltan, röviden kidolgozott témák Lénárd Ödön „céduláin”, a könyv tervezett tartalomjegyzékében legfeljebb címszerűen szerepelnek, de megírásukra már nem volt ideje. Szabó Gyula, és a vele munkacsoportban kutató papok levéltári kutatási anyaga ezekről ad vázlatos áttekintést. A könyvben közölt levéltári iratok a már feltárt anyagnak is csak töredékét jelentik, azonban ez a csekély anyag is mutatja az elmúlt évtizedek vallásüldözésének irányultságát, módszereit és eszköztárát. A szerző nem tekinti feladatának a megtörtént esetek felsorolását. Arra akar rámutatni, hogy valójában mi történt velünk, és mi magunk hogyan feleltünk ezekre a kihívásokra. Elsősorban a magyar katolikus egyház tiszta evangéliumi jövőjét akarja szolgálni.

A kötet harmadik része, kisebb nyomdai szedéssel, 75 oldalon 538 lábjegyzet, Soós Viktor Attila fiatal történész alapos munkája. Az életrajzi és eseményadatok tömör lexikális publikálása, a levéltári lelőhelyek felsorolása, nagy értéke a könyvnek. Hátterét és történelmi színterét adja a könyvben előforduló történéseknek, amelyek nélkül érthetetlen, vagy könnyen félreérthető az események sora.

Nem lehet szó nélkül hagyni a „Zárszó” címen közölt kivonatot a Lénárd Ödön-Tímár Ágnes ügyében, 1991. május 21-én lefolytatott törvényességi óvás és rehabilitációs peranyagból. A pert a Legfelsőbb Bíróság Elnökségi Tanácsának Bírája vezette le, és itt először hivatalosan megfogalmazta és kimondta a Bíró az Elnökségi Tanács nevében, hogy a vádlottak az akkor érvényben lévő törvények értelmében sem követtek el semmiféle bűncselekményt. A tárgyaláson elhangzott, hogy nem a vádlottak voltak államellenesek, hanem az állam volt vallásellenes.

Törvényességi óvás és rehabilitációs per a Legfelsőbb Bíróságon az egyházi ügyekben összesen 3-4 volt. Az összes többi - nem kevés - koncepciós per ítéletének érvényességét rendeletileg törölték el. Éppen, mert ezeket a rehabilitációs pereket nem folytatták le, nagy jelentőségű és példaértékű a Legfelsőbb Bíróság Elnökségi Tanácsának előbb említett ítélete.

Dr. Tímár Ágnes O.Cist.

Londoni levél

FÉLMILLIÓ LENGYEL ÉRKEZETT NAGY-BRITANNIÁBA

Az Európai Unió szabályzata és a brit hatóságok engedékenysége lehetővé tette, hogy szinte minden megkötés nélkül érkezhessenek lengyelek munkavállalás céljából a szigetországba. (A román és bolgár beözönlést már korlátozzák.) Jönnek is a lengyelek tízezrével. A hivatalos statisztika szerint 300 ezren vannak, de a frissen hivatalába lépett, új lengyel nagykövet-asszony azt állítja, hogy legalább félmillióan, ha nem többen. Ugyanis, aki vállalkozóként telepedik le, vagy saját költségén él itt hosszabb-rövidebb ideig abból a célból, hogy megtanuljon angolul, az nem szerepel a kimutatásban. Sűrűn hallható lengyel szó London utcáin. De legtöbben nem a fővárosban vannak, hanem a nagy ipari központokban, a mezőgazdasági termelőegységek vidékein és Skóciában. Itt magasabb a fizetés, még a magasabb megélhetési költségekhez viszonyítva is, civilizáltabb az élet, nagyobbak a lehetőségek. A lengyeleket nem zavarja a zord időjárás, az övék is hasonló.

A lengyel népesség már eddig is számottevő volt Nagy-Britanniában, hiszen a második világháború alatt ide menekült a teljes lengyel hivatásos hadsereg és beállt brit ezredekbe szolgálni. Hozták magukkal a lengyel légierő összes gépét, továbbá a hadsereg vagyonát, aranyban. Itt működött a lengyel emigráns kormány, bár az oroszok megakadályozták, hogy ez visszatérhessen a háború után az ország élére, miközben De Gaulle tábornok, vagy Vilma holland királynő rendben repatriált Angliából.

Kulturális okai vannak tehát annak, hogy a lengyelek elsősorban a szigetországba áramlanak és itt, a jelek szerint, jól érzik magukat. Vannak saját újságjaik, klubjaik, egyre több lengyel élelmiszer bolt nyílik, még kis városokban is, és a skóciai lengyelek saját kockás mintát terveztek maguknak nemzeti lobogójuk piros-fehér színeire alapozva, hogy a skót férfiak népviseletéhez hasonló szoknyát, azaz kilt-et varrassanak, és abban parádézzanak a glasgowi vagy edinburghi lengyel klubokban.

A beözönlés okoz problémákat is, mert az újonnan érkezőket a helyhatóságok kötelessége elhelyezni és gyermekeiket iskolázni. De a lengyelekkel szemben nincs brit ellenérzés, nem munkanélküli segélyen élnek, hanem szorgalmas iparosok, gyári és mezőgazdasági munkások. Immár mindenki lengyel mesterembereket ajánl a ház körüli javításokra, mert megbízhatóak és nem drágák.

Ez a társadalmi jelenség azért is figyelemre méltó, mert a lengyel tízezrek érkeztével erősödik az egyébként kisebbségben lévő szigetországi katolikus egyház. Az Európai Uniós tagság által lehetővé tett munkaerőáramlás előnyeivel a magyarok is élnek, főleg a szolgáltató iparban tűntek fel Anglia-szerte hazánk fiai és leányai, de szintén jönnek orvosok és számítógép programozók. Immár ezrével dolgoznak magyar lányok gyermekgondozó háztartási alkalmazottként brit családoknál. A magyar munkaerő beözönlés mértéke a lengyelnél sokkalta kisebb. S bár a magyarok közül, a lengyelekhez hasonlítva kevesebben vallásosak, a fiatal munkavállalók közül sokan keresik meg a magyarnyelvű egyházi közösségeket, ami vérfrissítést jelent az öregedő emigráns kolóniák számára.

Londonban az agilis Virágh József atya átvette a katolikus lelkészség irányítását a nyolcvanadik évét betöltött Tüttő Györgytől, aki azért rendszeresen misézik, és sokat segít. A magyar vendégmunkás-sereg lelki gondozása, az újonnan kialakult közösség egybetartása, a templomukhoz hű régiekkel szembeni hagyományos feladatok ellátásával együtt nem csak több időt és energiát, de immár nagyobb helyiséget is igényelt. Költözik a londoni Mindszenty Ház. A város középpontjától valamivel távolabb, éppen a lengyelek által frekventált Ealing negyedben talált a magyar lelkészség egy megüresedett iskolát, ahol több lesz a hely, mint a régi patinás épületben volt. Ealing nem kültelek, ápolt, szép része Londonnak.

Jó érzés, hogy az anglai magyar katolikus egyháznak a hívősereg bővülése a gondja, mert az anglikánoknak éppen ellenkező előjelű fejfájásaik vannak. Túl sok anglikán templom jut egyre kevesebb templomjáró hívőre. 47 ezer régi, főként neogótikus stílusban épült templomuk van az anglikánoknak, s ezek közül egyre többet vásárolnak meg a „rapidul” szaporodó nagy-britanniai mohamedánok, hogy átalakítsák mecsetté. Immár olyan templom is van, amelyben újabban olasz vendéglő működik. Cheltenham városában a XIX. századi Szent James's templom megtartotta szerencsére nem szenteket ábrázoló, csupán ornamentikus mintázatú színes üvegablakait, de átváltozott Zizzi pizza-étteremmé.

Változnak az idők.

Sárközi Mátyás

Botos Katalin

HAZA

Szakmunkát írtam angolul a minap. Ezt a fordulatot fogalmaztam meg magamban: „Hazánkban az adott intézmények helyzete...” S automatikusam az „in our country”, vagyis „országunkban” kifejezés került a szövegembe.

Elgondolkodva lapoztam fel a magyar-angol szótárt. Valóban: ez a leggyakoribb fordítási sablon. Van még „szülőföld”, „anyaföld”, sőt „otthoni föld” is a lehetőségek között: native country, mother country, home/land/ is szerepel a kínálatban. Igen, talán ez az utóbbi van a legközelebb a magyar szó hangulatához. Jelzős szerkezetével azonban egyik sem olyan tömör, mint a magyar „haza” szó. Kicsit patetikus lenne azonban bármelyik szóösszetétel használata egy olyan hétköznapi téma esetén, mint mondjuk a magyar pénzintézetek jövedelmezősége. Pedig magyarul mégis gyakran így fogalmazunk: „hazai viszonyaink között”... „Hazánkban...”

Mi, magyarok, a leghétköznapibb dolgainkban is hazáról beszélünk. Lassan kiürül a szó valódi tartalma, tényleg csak azt jelenti sokak számára, mint az „ország”. Jogi egység, amelyben adózunk, amelynek nyugdíjrendszerében részt veszünk. Esetleg amelynek valutájával fizetünk a boltban - bár ma már Európában számos ország euróban gazdálkodik. De mégis él a kifejezés.

Haza az a hely, ahol otthon vagyunk.

Láttam családi körben egy nagyon kedves, régebben készült ausztrál videofilmet. A témája egy repülőtér közelében lévő lakónegyed kisajátításának kísérlete volt, amiről a helyi önkormányzat és a repülőtér multinacionális tulajdonosa gyakorlatilag megállapodott. Az ott élők a maguk módja szerint otthonosan berendezkedtek a területen, nem is vesznek tudomást a fejük fölött elhúzó gépekről. Megszokták a helyet, ahol élnek, s nem csupán megszokták, de meg is szerették. Jól érzik itt magukat, szolidárisak hasonló sorsú lakótársaikkal, s kis egzisztenciájuk felépítéséhez is ez az olcsó telek ad módot. Kutyát, csirkét tarthatnak, szállítási vállalkozásuk járműveit elhelyezhetik, s még kis előkertjük virágait is gondozhatják - az enyhén ólomtartalmú földön. A nagyvállalkozó, akinek más irányú terjeszkedésre ugyan lenne módja, de az költségesebb lenne, természetesen erre nem sok tekintettel van. Inkább a kisajátítás „méltányos” terheit vállalja. Még némi nyomásgyakorlástól sem riad vissza. Csakhogy főszereplőnk nehezen érti meg, hogy egy demokratikus jogrendben eladható az, amit ő nem akar eladni. A végsőkig elmegy, s egy nagy tapasztalatú, bölcs és öreg alkotmánybíró barátságának köszönhetően, megnyeri a pert a kis közösség javára. Hivatkozásuk az alkotmány ama paragrafusára alapozódik, hogy „a jog és igazságosság keretein belül” van csak az államnak joga kisajátítani közérdekből a magántulajdont. S a hely, ahol élnek, pénzben nem kifejezhető értékeket jelent a Reptéri lejtő lakói számára: Házacskájuk nem lakás, hanem otthon. Lakást el lehet adni - otthont csak felépíteni lehet. A benne lakók életéből, örömeiből, bánatából, emlékeiből. Nem lehet igazságosnak tekinteni azt a kényszerintézkedést, amely egy mindezt a legkevésbé sem nem pótló bérleménybe szorítaná ki őket, mégoly „méltányos” ingatlanpiaci árak figyelembe vétele esetén sem. Hiszen azok az árak nyilván tartalmazzák az ólomszennyezés, zajártalom minden csökkentő tényezőjét - de a kisember mást nem tud megfizetni. Mint az egyik arab tulajdonos mondja: „Azt mondták, a repülők miatt házunk ára esik... De ahonnan én jöttem, ott a levegőből bombák estek házunkra... Nekem ez itt nagyon jó hely...”

Elbeszélgettem az unokáimmal: mi volt a filmbeli magas bíróság döntésének valóságalapja. Egy „áru” használati értéke bizony messze meghaladhatja annak (piaci) értékét. Ha a kisajátítás a megélhetési alapokat szétrombolja - a vontatók és teherkocsik elhelyezése ellehetetlenül -, valóban a méltányosság keretein túl okozott volna kárt a döntés a feleknek. Ráadásul még a legutilitaristább megközelítés szerint se indokolhatta a döntést a közjó, hiszen volt más alternatíva is a közösség számára egyébként kívánatos fejlesztés megvalósítására. Szóval, nem csupán a szív döntött az ügyben.

Azért ehhez természetesen szükségeltetik, hogy az adott országban valódi demokrácia legyen. Jó döntések csak akkor születhetnek, ha a ténylegesen független bírák tudják a különbséget rendbontás és demonstráció, lakás és az otthon, ország és a haza között.

Az emigrációban élőknek szerencsés esetben két hazát adott a végzetük. Itthon, a jogtalanságok szaporodását látva, a mind nehezebbé váló életkörülményeket megtapasztalva, keserűen szakadnak fel bennem a költő szavai: „Haza csak ott van, hol jog is van” És fontos, hogy e jog ne álságos manipulációk fedőneve legyen.

Petőfi zseniális szavait kell felidézzük:

Ha majd a bőség kosarából
mindenki egyaránt vehet,
Ha majd a jognak asztalánál
mind egyaránt foglal helyet,
S ha majd a szellem napvilága ragyog
minden ház ablakán,
Akkor mondhatjuk, hogy megálljunk...

Akkor mondhatjuk: „Ime, hát megleltem hazámat” (József Attila). □

Borbándi Gyula

ÉLETEK A VIHARBAN

Az 1956-os magyar forradalom ötvenedik évfordulója nemcsak a hazában, de szerte a világban magyarokat arra indított, hogy a félszáz évvel ezelőtti eseményekre nemcsak ünnepléssel, de maradandó cselekedettel emlékezzenek. Ilyen, az alkalomhoz illő tettnek minősül egyfelől a forradalom jelentőségének különböző módon és formában történő méltatása, másfelől az emlékek felidézése és a jövőnek való megőrzése.

Ebben a szellemben és meggondolásból született a Münchenben élő W. Nagy Sarolta Budapesten kiadott „Vihartépett életek” című könyve, amelyben a forradalmat felidéző beszélgetéseit közli. Mégpedig olyan, részben külföldön, részben Magyarországon élő kortanúkkal, akik 1956 eseményeit a hazában élték át. Munkájának bevezetőjében azt írja, hogy interjúalanyaitól „egy hazug korban felnőtt ifjúság” tagjaként választ keresett „arra, miért féltek az emberek 1956 előtt, miért robbant ki a forradalom, miért menekültek tömegesen, hidegben, esőben, hóban a bizonytalan jövőbe, egy ismeretlen világ felé 1956 őszén.”

A szerző nem említi, pedig érdekelné az olvasót, hogy ő maga élt-e már a forradalom alatt, mikor és hogyan került idegenbe, hol telepedett le és mivel foglalkozik. E recenzió írója személyesen is ismeri. Németországban él, a müncheni magyarok közösségének megbecsült tagja. Könyve első írói vállalkozása.

A kötet rövid történeti visszapillantással indul, amelyben a szerző felidézi az első világháborút követő trianoni béke és az ötvenhatos forradalom közötti három és fél évtizedet, tehát a Horthy kormányzó nevével illetett időszakot és a háború utáni szovjet megszállás kezdeti éveit. A főrészben olvashatók azok az interjúk, amelyeket a szerző tizenkét kortanúval folytatott. Mindenkit személyes részvétele és az események értékelése felől faggatott, valamint arról, hogyan alakult a sorsa az ország elhagyása után. Bizonyára volt ok arra, hogy a megkérdezettek közül háromnak csak neve kezdőbetűit ismerhetjük meg. Érdekes lenne azonban legalább azt tudni, hogy ezek miért kívánták nevük elhallgatását. Az interjúkat W. Nagy Sarolta kiegészítő megjegyzései, a felhasznált bő irodalom, a megkérdezettek rövid életrajza, valamint dokumentumokat tartalmazó függelék követik.

A megkérdezettek közül a legidősebb születési éve 1924, a legfiatalabbé 1948. A legtöbben 1924 és 1934 közötti évtizedben születtek, tehát a forradalom alatt 22-32 évesek voltak. Kérdésekre feleltek, de a beszélgetések készítője nem nyomtatta ki ezeket, így hát a válaszolók összefüggő szövegben vallanak mindarról, amiről kérdezték őket. Hasznosak és jók a lábjegyzetek, valamint bizonyos részekhez illesztett lírai és prózai idézetek. Az interjúszövegekben gyakran történnek utalások a forrásokra, ami azért is hasznos, hogy ha az olvasó valamiről bővebb adatokra kíváncsi, rögtön tudja, hol keresheti őket. Érdekes és a hellyel való takarékoskodás jele, hogy a források megjelölése nem a hagyományos módon a lap alján történik, hanem a megfelelő szövegrészben zárójelbe tett számmal, amely a kötet végén, a „Felhasznált irodalom”-ban ugyancsak e számmal jelzett műre utal.

Néhányat kiragadva a kötetben megjelent fényképes interjúkból, hadd említsem meg a ma Münchenben élő *gróf Degenfeld Pál* színes és érdekes történetét először Erdélyből a magyar fővárosba, majd Budapestről Nyugatra való meneküléséről. Ugyancsak élvezetes olvasmány *Rőczey János* tanár beszámolója a forradalmat megelőző és követő időről. A többi között azt írja, hogy „A forradalom alatt - kisfiamra gondolva - fegyverrel nem harcoltam, viszont az ételteket rögzíteni akartam, hogy sohase felejtsem el. 1956 őszén írt forradalmi naplómat kincsként őrzöm, hiszen naplót sem az előtt, sem azóta nem írtam. Akkor viszont úgy éreztem, hogy életem legnagyobb, legcsodálatosabb élményét rögzítenem kell. Naplómat éveken keresztül rejtegettem házkutatások elől, míg édesapám 1969-ben kijuttatta Svájcba.” *Foky-Gruber Gyula* németországi zongoratanár és furulyaművész ugyancsak Budapesten élte át a forradalmat, amelynek napjaiban - mint írja - „fellelkesülve a pesti srácok bátorságán, rövid zeneművet komponáltam... Egyszólamú változatát kitűztem a város falaira és fáira, azzal a felszólítással: ‘másoljátok, terjesszétek!’ Szinte mindenütt éreztük Petőfi Sándor újraéledt szellemét.”

Az ugyancsak németországi *Tihor Péter* gépészmérnök és egyesületi vezető elmondta, hagy első menekülési kísérlete 1951 tavaszán nem sikerült, az ausztriai kelet-nyugati zónahatáron szovjet katonák elfogták, visszatoloncolták Magyarországra, ahol börtönbe zárták, majd munkatáborba került. Az ötvenhatos forradalomban szabad lett, majd utána ismét Ausztriába menekült. *Sujánszky Jenő* tisztviselő az ötvenes évek első felében aktív résztvevője volt egy ellenállási csoportnak, lefogták, fegyveres szervezkedés címén bíróság elé került, 17 évi börtönre ítélték, majd ezt 13 évre csökkentették. A forradalom alatt lett ismét szabad. Bekapcsolódott a Corvin-közi harcokba. A letartóztatás elől november végén Ausztriába menekült, majd Franciaországban a szabadságharcos szövetség vezetőinek egyike lett.

A fiatalabbak közé tartozik *Bánó Sándor,* aki részt vett a Sztálin szobor ledöntésében, Kolumbiában telepedett le, Bogotában építési vállalkozó lett, később kanadai cég vezetőjeként Magyarországra került. *Máté Imre* költő és fele-

(Folytatás a 7. oldalon)

Máriás József

Beke György
1927-2007

Február 8-án szülőfalujában, a Háromszék megyei Uzonban temették el a január 19-én Budapesten 79 éves korában elhunyt Beke Györgyöt, a szociográfiai riport erdélyi nagymesterét. Újságírói és szépirodalmi munkássága központjában a kisebbségbe jutott erdélyi magyarság szellemi értékeinek védelme, hagyományainak következetes ápolása, jogsérelmeinek kimondása állt.

Ha valaki arra vállalkozna, hogy riportútjainak színhelyeit, állomásait térképre vezesse, azon aligha maradna fehér folt. Az erdélyi nagyvárosokban épp oly otthonosan mozgott, mint a pár száz lelkes kis falvakban. Szándékának tisztasága, közvetlensége, az ember iránti tisztelet és megbecsülés megnyitotta előtte az emberi szíveket. Írásaiban a közösség lelke lüktetett, azé a közösségé, amelynek az elszenvedett sérelmek miatt sajgott a szíve. Riportjaiban, könyveiben a reménytelenségnek, a csüggedésnek egy tőmondatnyi helye sem akadt! A közösségért való cselekvés értelmét és lehetőségeit tárta az olvasók elé. S hogy szavainak súlya legyen, előszeretettel idézte az előttünk járt történelmi hősök példáját. Mindenkor és mindenhol avégett, hogy helytállásra buzdítson.

Az önmagunk keresésére biztató író „barangolókötetei”-vel eladdig páratlan vállalkozásba fogott: fölkeresni Erdély minden régióját, a jelen és régmúlt idők ösvényein járva igazolni és fölmutatni azt, hogy az erdélyi magyarságnak történelmi jussa van szülőföldjéhez, kultúrája ápolásához és védelméhez.

A nemzetiségek beolvasztását tűzzel-vassal szorgalmazó román hatalom zaklatásai elől települt át a diktatúra végórájában Budapestre. Ha a nacionalizmus csahosai azt hitték, hogy „megszabadultak” tőle, csalódniuk kellett. Beke György újabb köteteiben, írásaiban az addiginál is fokozottabb vehemenciával kelt az erdélyi magyarság védelmére, a politikusoknál következetesebben, szókimondóan kérte számon az 1918-ban Gyulafehérváron beígért autonómiát és egyenjogúságot. Szólt arról a közönyről is, amely a kisebbségi jogsérelmeket övezi a nemzetközi politikai életben.

Folytatta és majdnem kiteljesítette az Erdélyt bemutató riportkönyveit. Az utóbbi hónapokban szülőföldje, Háromszék bemutatását célzó 9. kötet írásait rendezgette. E könyvekben az anyaország elé tárta azokat az értékeket, amelyeket Erdély múltja és a még ott élő nemzettársak jelenthetnek, nyújthatnak nekik, példát szolgáltatva a nemzettudat őrzésére és ápolására.

Amikor nagy elődeinkre hivatkozott, sosem mulasztotta el fölemlíteni Erdély nagy püspöke, Márton Áron példáját, aki „magyar népének következetes védelmezője” volt. 1946-ban a miniszterelnöknek írott levelében semmitől és senkitől sem félve vetette papírra: „A teremtő Isten elgondolása szerint a kis népek létjoga éppoly erős, mint a nagyoké. Élni akaró nép kisebbségi sorsban sem törődhet bele abba, hogy magát föláldozza a többségi nemzet önzésének, amely a természetjog és az isteni törvények által megvont határokat túllépi...”

...Beke György halálában visszatért szülőföldjére. Visszatért? - kérdezhetnénk. Aki műveit ismeri, az tudja: ő Budapesten is Erdély hűséges fia maradt, tollát ott is az erdélyi magyarság sorsa iránti aggódás vezette.

Isten adja, hogy a kötetei sokaságában megfogalmazott gondolatok, eszmék hosszú ideig szolgálják a nemes szándékot: önmagunk keresését és megtalálását, a megmaradásban vetett hitünk erősbödését.□

HÍREK - ESEMÉNYEK

Újabb csoda

Újabb csodáról számolt be a Gazeta Wyborcza, amelyet bizonyítékul ismerhetnek el II. János Pál pápa boldoggá-avatási eljárása során. A pápa boldoggá-avatási ügyének egyházmegyei szakasza várhatóan április 2-án lezárul.

Egy hat hónapra született, vese- és szívrendellenességgel világrajött kislány gyógyulásáról van szó. A kislány 2005 júliusában császármetszéssel jött a világra Czestochowában. Az orvosok szerint semmi esélye nem volt a túlélésre.

Szülei mélyen vallásos emberek, édesanyja magánál tartotta a néhány hónappal azelőtt elhunyt II. János Pál pápa fényképét, minden nap imádkozott, és kérte közbenjárását a gyermek gyógyulásáért. A kislány két napos volt, amikor veséje működni kezdett és a szívműködése is helyreállt. A Gloria Maria névre keresztelt kislány azóta teljesen egészséges. A szülők leírták az esetet és elküldték a boldoggáavatási ügyet vizsgáló bizottsághoz.

További csodák elismerése is folyamatban van: egy parkinson-kóros francia szerzetesnő közössége is II. János Pál közbenjárását kérte a nővér gyógyulásáért, ami - orvosilag megmagyarázhatatlan módon - két hónappal II. János Pál pápa halála után meg is történt.

Tavaly novemberben, mindenszentek napján egy tüdőrákban szenvedő fiatal olasz férfi csodás gyógyulásáról számolt be Gerardo Pierro salernói érsek.

*

2426 nyelven

Szerte a világon mintegy 2426 nyelven olvasható a Biblia - adta hírül a Német Bibliatársaság Stuttgartban. 2006-ban a választék 23 nyelvvel gazdagodott. A teljes Bibliát eddig 429 nyelvre fordították le, az Újszövetség pedig 1145 nyelven jelent meg. A további nyelveken pedig részletek olvashatók a Könyvek Könyvéből.

A Biblia ezzel a történelem legtöbb nyelvre lefordított könyve a könyvnyomtatás feltalálása óta. A bibliatársaság szerint a földön beszélt nyelvek száma ma mintegy 6500-ra tehető.

KNA/MK

SZÁJRÓL SZÁJRA

Konrad Adenauer

Idén lesz negyven éve, hogy a Német Szövetségi Köztársaság első kancellárja 91 éves korában elhunyt. Ő maga mondta, hogy tulajdonképpen három életet élt. Az első 1917-ig terjedt, a második a kölni főpolgármesterség kora, a harmadik pedig az összeomlás után kezdődött. A német történelem egyik legviharosabb korszakában született, működött és lett országának legbefolyásosabb politikusa. Gyermekként még megélte a német császárság idejét, majd két világháborút és a nemzeti szocializmus diktatúráját. Mindezek a viharok, a világ változása, sorsának hullámzása soha nem rendítette meg hívő katolikusságát. Ez a hit adott neki erőt elviselni a sok megpróbáltatást, amely magánéletében is sújtotta. 1916-ban meghalt első és 1948-ban második felesége; egy autóbalesetben arca szinte a felismerhetetlenségig összezúzódott, gyógyulása után alakult ki markáns arcéle, amely élete végéig ismertetőjele maradt.

A fiatal Adenauer jogi tanulmányai után, 1904-ben, megházasodott, feleségül vette *Emma Weyert*, akinek szülei mindkét oldalról befolyásos kölni polgármester-családból származtak. Így Adenauer már a politikai életben való szerepet vállalása előtt kiváló összeköttetésekkel rendelkezett városában. Az első házasságból három gyermek, a másodikból *Auguste (Gussie) Zinsser*rel öt született.

A kölni adminisztrációban betöltött állások, a városi polgársággal - ideértve a munkásságot is - kialakított kapcsolatai, de főként a lakosságnak az első világháború idején élelmiszerrel való ellátása, segítették abban, hogy 41 éves korában elnyerje a kölni főpolgármesteri hivatalt. Mint a rajnai tartomány képviselője, kénytelen több időt tölteni a fővárosban, Berlinben. 1921-től, mint az államtanács elnöke, nemcsak pártjának, a Centrum pártnak, hanem az országnak is jelentős politikusa lett. 1926-ban még kancellár jelöltséget is felkínáltak neki, de ő megmaradt szűkebb pátriájának szolgálatában.

Mint hívő katolikus kezdetektől fogva elutasította a nemzeti szocializmust. Ennek szembetűnő példája volt, hogy nem fogadta Hitlert 1933-ban, amikor választási beszéd tartására érkezett a városba. Sőt még a horogkeresztes zászlókat is eltávolíttatta a Rajna hídról. Miután pártja támogatta a nemzeti-szocialista hatalomátvételt, Adenauer egyedül maradt meggyőződésével, és életét is veszélyeztetve érezte. Elmenekült Kölnből, és otthonába, Rhöndorfba ment belső emigrációba. Teljesítményeit kölni főpolgármestersége idején még Hitler is kénytelen volt respektálni, és így családjával visszavonultságban vészelte át a harmadik birodalom idejét.

Rhöndorfban módja volt feltalálói képességének fejlesztésére, hiszen a kertészkedés mellett erre is maradt ideje bőven. Kevesen tudják, hogy a második világháború után a nálunk, Magyarországon is elterjedt szójakolbász Adenauer első világháborús találmányán alapszik. Hús nélküli, szója alapanyagból készült kolbásza nem örvendett közszeretetnek, de tápláló volt, és csillapította az éhséget. Ezenkívül - többek között - fényellenző-szemüveget gyalogosok számára, és világító stoppolófát (!), valamint egy korpából, kukorica-, burgonya-, és rizslisztből dagasztott kenyeret „talált fel".

A második világháború után az amerikai katonai hatóság visszahelyezi kölni főpolgármesteri hivatalába, és ezzel megkezdődik Adenauer harmadik élete. Részt vesz a CDU, a Kereszténydemokrata Unió alapításában, amelynek rövidesen elnöke lesz. Elnöke továbbá a Szövetségi Köztársaság alkotmányát megszövegező és elfogadó tanácsnak. 73 éves korában - 1949-ben - egyetlen szavazat (a saját szavazata) többséggel kancellárnak választják meg. 1955-ben sikeres moszkvai tárgyalások során eléri az utolsó német hadifoglyok szabadon bocsátását. Az ő kancellársága idejére esik a Ludwig Erhard által kidolgozott szociális-piacgazdaság kialakítása. Vezető szerepe van a Franciaországgal történő kibékülésben, ugyancsak az Izraellel való viszony normalizálásában. Németország az ő kancellársága alatt lesz tagja a NATO-nak és az Európai Gazdasági Közösségnek. Egyike a nagy európaiaknak.

1963-ban a Spiegel magazin körüli botrány után visszavonul, de öröksége máig érezhető az egyesült Németország életében. Államférfi volt, nemcsak politikus.

Közreadta:

Ramsay Győző

Az embereket csak boldoggá kell tenni

Kuklay Antal körömi plébános, a Szent Erzsébet Jubileumi Év előkészítő bizottságának tagja. A Központi Papnevelő Intézet szeminaristájaként 1956. november 4-e után segítséget nyújtott az ELTE joghallgatóinak a menekülésben. Ezeket írja '56-ról és Árpád-házi Szent Erzsébetről:

Páter Pio látomása szerint Magyarország egy kalitka, amelyből kirepül egy világot megörvendeztető szép madár. Számomra ez a jövendölés most teljesedik be: Magyarország újjászületésének 50. és Árpád-házi Szent Erzsébet születésének 800. évfordulóján.

Sokat gondolkoztam azon, mi volt az a közös eszme, ami miatt mindenki joggal sajátjának érzi '56-ot. Azt hiszem, az autonómia és a szolidaritás érzése ez a két összetartozó vágy, erő. Az emberi természetnek ezt a kettős gyökerét akarta kitépni a diktatúra. Ez az elfojtott érzés tört fel elemi erővel, vetett lángot és világította be a világot. A személy, a család, a civil közösségek, a tudomány, a művészet, a vallás, a kis népek és nyelvek autonómiájának igénye és az értük hozott heroikus áldozat keltette fel akkor a világ bámulatát és ébresztette fel lelkiismeretét.

Szent Erzsébet egyéniségének is ezt a két vonását csodálja az egész világ: egy szuverén személyiség ragyogó sugárzását és a segítő részvét eksztatikus örömét. Ezt az érzést éltem át a jubileumi év nyitó szentmisén Sárospatakon és a Szent István-bazilikában, majd a Liszt Ferenc oratórium előadásán a Művészetek Palotájában.

Az emlékezés mellett ez az év az építkezés éve volt. Sárospatakon, a Szent Erzsébet szülőháza helyén épült, s romosan visszakapott katolikus elemi iskola épületéből elkezdődött a Szent Erzsébet Ház kialakítása. Ez lesz az Egyházi Gyűjtemény, a Szent Erzsébet Történelmi Társaság, a Nemzetközi Szent Erzsébet Baráti Kör, a Szent Erzsébet Iroda és a Szent Erzsébet Út Alapítvány székhelye és az Európai Kulturális Utak keretében tervezett Szent Erzsébet-út kiinduló állomása.

Amikor Erzsébet megkapta özvegyi járandóságát, összehívta a környék koldusait, megvendégelte és megajándékozta őket, majd nagy tüzet rakatott. A koldusok körülülték a tüzet, és énekelni kezdtek. Erzsébet ekkor így szólt társnőihez: Látjátok, mindig mondtam nektek, hogy az embereket csak boldoggá kell tenni.

Rakjuk meg mi is Erzsébet tüzét, és tegyük boldoggá az embereket!

(Forrás: MKPK Sajtóiroda)

ÉLETEK...

(Folytatás a 6. oldalról)

sége, *Darázs Mária* festőművésznő a pesti, majd győri forradalmi eseményekben való részvétel miatt menekültek Münchenbe, ahol öt gyerekük született. Műveikben ébren tartják Ötvenhat szellemét és a reá való emlékezést.

A kötetet rövid fejezetek zárják, „Néma gyász" címmel, ilyen témákkal: emlékezés a forradalom mártírjaira, a halott fővárosra, a szerző gondolatai a forradalommal kapcsolatos témákról és eseményekről, a világvisszhang felidézése, megjegyzések a magyar ötvenhat által ihletett versekhez, stb. Ezeket érdemes lett volna élmény- és gondolatszilánkokat összefogó, egységes fejezetté növeszteni. Így azt az érzést kelthetik, hogy a szerző mindenféle írást összevegyített és közzétett, csakhogy terjedelmesebb legyen a kötet. Pedig, nyilvánvalóan nem ez volt a szándéka.

Jó tájékoztatást nyújtanak a Függelékben közzétett dokumentum-másolatok, igen informatívak a szerzőkről készített rövid életrajzok (bevehető lett volna a kötet szerzője is, akinek életrajza bizonyára ugyanúgy érdekelheti az olvasót, mint a meginterjúvoltak adatai). Rendkívül gazdag a magyar és más nyelvű forrásmunkákról tájékoztató bibliográfia. Itt azonban szakszerűbben és a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően kellett volna eldönteni, mi és hogyan kerüljön be. Erre is vonatkoztatható a recenzens ama észrevétele, hogy a mű javát szolgálta volna, ha a kiadó gondoskodott volna a munkának jelentőségéhez méltó lektorálásáról.

W. Nagy Sarolta: Vihartépett életek 1956, Kairosz Kiadó, Budapest 2006. Megrendelhető: flamencows@gmx.de, Tel.: 0049-(0)163 45 30 144. □

Jótékonysági Magyar Bál

Február 3-án, immáron 13. alkalommal került sor Brüsszelben, a Concert Noble pazar dísztermében a jótékonysági céllal rendezett Magyar Bálra. A gyönyörűen megterített asztalok körül 315 vendég foglalt helyet, elsősorban magyarok, de Európa szinte minden országából érkeztek vendégek, még az újonnan csatlakozott Romániából és Bulgáriából is. A különleges ételeket felsorakoztató vacsora este nyolc órakor kezdődött, majd hivatásos táncosok léptek a színre. Magyar táncokat mutattak be, köztük az elmaradhatatlan palotást. A tulajdonképpeni bál a Kék Duna keringővel kezdődött: a nyitó táncot dr. Kállay Oszkár, a szervező bizottság elnöke mutatta be feleségével, Zitával együtt. Ekkortájt érkeztek azok, akik nem akartak részt venni a vacsorán, mintegy 150 jórészt fiatal vendég. Éjfélkor izgalmas tombola következett, majd folytatódott a tánc az elegáns, szmokingos, estélyivagy egyenruhás urak és hölgyek részvételével, egészen virradatig. Egy jól sikerült, emlékezetes bál emlékével tértünk haza, és azzal az elhatározással, hogy ha tehetjük, jövőre is itt leszünk. A bál időpontja: 2008. február 2. Szeretettel várunk mindenkit! Jelentkezni az alábbi címen lehet: drkallay@skynet.be

Havas István, Brüsszel

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

München

Keresztelések: Dzekovic Denis, D. Firket és D. Krisztina kisfia 2006. december 3-án, **Bedronka Marc Anton**, I. Alfred és B. Sandra kisfia 2006. december 24-én valamint **Kurucz Vivienne Krisztin**, K. József és F.-K. Katalin kisleánya 2006. december 25-én a müncheni Damenstifttemplomban részesült a keresztség szentségében.

*

Halottak: Dr. Guzi Zoltán, 73 éves korában hunyt el, temetése október 25-én a müncheni Ostfriedhofban volt. **Szijj János,** 71 éves korában hunyt el, temetése december 19-én szintén a müncheni Ostfriedhofban volt. Nyugodjanak békében!

† Kandó (Kecskés) Ferenc S. J.

1918-2006

Kandó Ferenc 1918. június 18-án született Nyugat-Felvidéken. Családi neve Kecskés volt, és nagymamája nevelte. Iskoláit már Csehszlovákiában végezte. Belépett a jezsuitákhoz, és öt társával együtt 1940. szeptember 2-án elkezdte a noviciátust a budapesti Manrézában. A két éves noviciátus és egy év retorika után egészségügyi okok miatt a budakeszi tüdőszanatóriumba került. A filozófiát Szegeden végezte, a teológiát is ott kezdte el 1948-ban, és az olaszországi Chieri-ben folytatta 1949-ben. 1951. július 15-én szentelték pappá. Harmadik probációját a

(Folytatás a 8. oldalon)

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarnyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még a MKPK honlapján is: http://www.katolikus.hu/nov.html

ANGLIA:

London: Msgr. Tüttő György és Virágh József főlelkész, Dunstan´s House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8LE, **Telefon./fax: 0044/20/8992 2054.** E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Miséző helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton, Brignton-Hove.

ÉSZAK-ANGLIA:
Miséző helyek: Rochdale, Wolverhampton, Bradford, Nottingham. **Érdeklődni:** Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, **Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37.**

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, **Telefon/fax: 0043/1/526 49 72.** Miséző helyek: Bécsújhely (Familien-Kirche); **Bécs**, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7.

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs, rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, **Telefon: 0043-1-317 3656**

Burgenland/Alsóőrött: Pfarramt Unterwart, **Telefon: 0043/ 33/527 108**

Grác: szentmise vasárnaponként 10.00-kor a Welsche-Kirche-ben, Griesplatz 30. sz., Ft. Fodor János lelkész, Ugri Mihály gondnok, **Tel.: 0043/316/68 35 08;**

Innsbruck: minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3., Dr. Magda Szilveszter diakónus, **T.: 0512/204 103**

Linz: Misézőhelyek: Linz, Wels. Érdekl.: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, T.: 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax).

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Schwarz Mária, **Telefon: 0043/662/820 139**

BELGIUM

Brüssel: Mission Catholique Hongroise, Rue del' Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL/. Érdeklődni: P. Havas István Sch.P., **Tel.: 0032/2/64 96 188.**

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumônier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liége, **Telefon: 0032/ 4/22 33 910; Fax: 0032/4/221 16 09.**

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztus kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, **Telefon/fax.: 0033/1/42 08 61 70;**

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, **Telefon: 0033/4/78 501636**

NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Miséző helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Túrós Dezső plébános, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, Telefon: 0821/41 90 25 30.

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Miséző helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig. Tel.: (0911) 507 57 96

ESSEN-i Egyházmegye: Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Telefon: (0201)28 47 40 vagy Kölnben: (0221) 23 80 60.

FREIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegyék Karlsruhe-i székhellyel: Miséző helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Singen. Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe. Tel./Fax: (0721) 68 72 15

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházmegye, **Hildesheim-**i és **Osnabrück-**i Egyházmegye: Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd. Hamburgban: Ft. Rasztovácz Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdamm 20, D-20099 Hamburg, Tel.: (040) 25 077 83.

KÖLN-i Főegyházmegye és **AACHEN**: Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de Telefon: (0221)238060. Fax: 0221/232120; http://www.Ungarnzentrum.de

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: (069) 24 79 50 21. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

MÜNCHEN-FREISING-i főegyházmegye: Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misszió - Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: (089) 982637, 982638, FAX: (089) 985419. **E-mail:** info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de

MÜNSTER-PADERBORN-OSNABRÜCK-i Egyházmegyék: Miséző helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Telefon (0251) 32 65 01

PASSAU-i Egyházmegye: Misézőhely: Passau: Érd.: Ft. **Szabó Árpád**, Götzendorferstr. 5, D-94121 Salzweg, Telefon: (08505) 12 29.

ROTTENBURG-STUTTGART-i Egyházmegye: Miséző helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach.

Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Mission, Pfizerstr. 5, D - 70184 Stuttgart. Telefon: 0711/2369190 E-mail: missio@ukgm-stgt.de v. istvan.gyuras@ukgm-stgt.de www.ukgm-stgt.de

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. Telefon: (0931) 38 62 43

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munkerudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József kápolnában (Akersveien 4). **Telefon/fax.: 0047/22744 124**

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Instituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. **Telefon: 0039/06/684-26 20.** Miséző helyek: **Róma** - minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter bazilika Magyarok Nagyasszonya kápolnájában minden kedden 7.45-kor. **Milánó -** minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Tonale 19, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Assisi, Bologna, Catania, Firenze, Padova, Palermo, Torino.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, **Tel.: 0041/1/36 23 303. Miséző helyek:** Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Fribourg: Ft. Popa Péter, **Telefon: 0041/26/534 06 72.** Szentmise minden hó utolsó vasárnapján 11.15-kor, az **Orsolyiták** templomában, (rue de Lausanne). **Genf:** Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. **Telefon: 00 41/22/7910458; Lausanne:** Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. **Telefon: 00 41/21/6478 678; Bern:** Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern. ❑

HIRDETÉSEK

Költöztetés és áruszállítás Magyarországra is, egy nemzetközi költöztető vállalaton keresztül, elfogadható áron. T.: 0049-(0)7034/270 342.

MÉHECSKE CSÁRDA - BIENENHEIM
Új magyar és bajor ízekkel várja kedves vendégeit, az aubingi Lohe és Lochhausen határán (Bienenheimstr. 11, 81249 München, Tel.: 089/864 14 54). Nyitvatartás: 11-23:00, hétfőnként zárva.

Budaörsön eladó: 590 m² építőtelek, csendes utcában, központban, bekötve. T.: 0036-70/55 63 385 vagy 0049-(0)221/76 53 99, e-mail: frommerfoszler@msn.com

Hévízen (termálfó), gyönyörű helyen, apartmanok egész évben kiadók, 10 €/fő. T/F: +36-83/34 10 63.

Magyar ingatlanok közvetítése. T.: 0036-30/66 76 455

Hatvanban, Budapesttől 50 km-re 460 m² területen, részben felújított családiház eladó: 2 szoba összkomfort, konyha, fürdő, 30 m² fedett terasz, melléképület, garázs, azonnal beköltözhető! Irányár: 50.000 EUR. T.: 0036-70/6071169.

Tata mellett, 2.800 m² bekerített területen, 4 szoba összkomfortos, felújított családi ház, 102 m² lakótérrel, beköltözhetően eladó. Központi fűtés, pince, garázs, melléképület. M1 autópálya közel. Ár: 55.000- EUR. Tel.: 0033-1/3469 6008.

Egzisztenciális alapot kínálok mint második kereseti lehetőséget financiális rizikó nélkül! NEWAYS Network Marketing Magyarországon! Érdeklődés ill. felvilágosítás magyarul tel.: 0049-7131/16 21 86, német nyelven: 0049-7131/20 43 50 - www.gesundesforum.de

Idősek ápolását, házvezetését 24 órában vállalja empátiával bíró magyar hölgy. T.: 0035-269 160 0710 v. 0036-20 946 58 70.

Református istentiszteletek Münchenben: Reisinger Str. 11., minden hó 1., 3., 5. vasárnap 16 órakor; 2. és 4. vasárnap 11 órakor. Tel.: 089/601 13 35, www.reformatus-muenchen.de

Budán, a Várban, műemlék házban, szép lakás minden hónapban max. 6 napra kiadó. Tel.: 0049-(0)251/61 61 30.

Eladó Miskolc-Tapolcán a Barlangfürdő közelében nyaraló (emeletes kőház) 710 m² parkosított telken. Ár: 20.000,- EUR, valamint egy félkész ház (kétszintes 48 m²) egy 3590 m² gyümölcsössel. Az ár 20.000,-EUR. Érdeklődés: 0036-20/42 07 079.

Szőlőhegy, kb. 1 ha a Balatonhoz és Termálfürdőhöz közel eladó! Részben szőlő, gyümölcs és erdő, 2 pincével. Tel.: 0036-92/368 960 (esti órákba).

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük *helyi terjesztőinkkel (missziókkal)* rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „ÉLETÜNK" müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

Köszönjük, ha megújítja az ÉLETÜNK előfizetését!

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betünként:	0,10 €
„Jelige" - postaköltség	5,00
Üzleti-, nyereséges hirdetés betünként	0,20
Nagybetűs sorok betünként	0,40
Egyszerű, 1 „pontos" keret	10,00

Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Külön kívánságokat esetenként árazunk.

Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 %,- hatszori hirdetésnél 20 % ,- ill. egészévi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

A hirdetések szövegéért, stílusáért a szerkesztőség nem felel!

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
Email: eletuenk@gmx.de
*
Felelős kiadó:
Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző, Szamosi József és Vincze András.
*
Redaktion und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de
*
Abonnement für ein Jahr: 15,— €
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US$ 50,—
*
ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1.50 €
Előfizetési ár egy évre 15,- €
Tengerentúlra US$ 50,-

BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatur
Sonderkonto „ÉLETÜNK".
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03
BIC PBNKDEFF
*
Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK
*
Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11,
82256 Fürstenfeldbruck
*
Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

NÉMETORSZÁGBAN TERJESZKEDIK A DUNA TELEVÍZIÓ

70 ezer német háztartásba juthat el kábelen a Duna Televízió és a Duna II Autonómia műsora - erről írt alá műsorelosztási szerződést Cselényi László, a műholdas közszolgálati csatorna elnöke és az észak-német wilhelm.tel GmbH képviselői. A megállapodás értelmében - egyebek mellett - Hamburg, Norderstedt, Hentstedt-Ulzburg körzetében mostantól a Duna Televízió és a Duna II Autonómia csatorna is megtalálható a kábelszolgáltató műsorkínálatában. A műsortovábbítás mindkét csatorna esetében digitálisan történik. A most aláírt megállapodás mellett eddig már több mint félszáz külföldi kábelszolgáltató társaság kötött szerződést, vagy jelezte igényét, hogy a Duna Televízió mellett a Duna II. Autonómia csatornát is sugározza. Televízióinkkal eddig romániai, szlovákiai és osztriai kábelszolgáltatók szerződtek. DTV

AZ ÉLET...

Folytatás a 7. oldalról.

belgiumi Wepion-ban végezte. Utána Louvain-be került, és a magyar kommunitás minisztere lett egy évig. 1954-ben változtatta nevét Kandó-ra. Ekkor Milano-ba került egy évre, majd mint operarius a következő négy évben lelkigyakorlatokat adott az olasz Bassano del Grappa-ban. Ezután Trieszt-ben, a S. Cuore plébánián szolgált. 1965-71 között Ausztráliában, Sydney-ben volt magyar lelkész. 1971-től, két éven át a magyar bányászok lelkésze a belgiumi Charleroi-ban, majd ismét Triesztbe került, a S. Cuore plébániára. P. Kandó a kevés szavak embere volt. Az Ószövetséget örömmel olvasta héberül. Papi működésének sok magyar köszönheti áldásos segítségét. A Szent Szív plébánián működött egészen haláláig. Magyarországi látogatása alkalmával, 2006. november 3-án halt meg Sződligeten.

* * *

† BÓDAY JENŐ S. J.
1912-2006

Bóday Jenő Budapesten született 1912. április 28-án. Érettségije után, 1932-től 1933-ig a budapesti Pázmány Péter Egyetemen tanult, aztán 1934. szeptember 14-én belépett a Jézustársaságába. A rendi filozófiát Budapesten végezte 1936. és 1938. között, a teológiát Szegeden 1941-től 1944-ig, a terciát ismét Budapesten 1948-49-ben. Dr. Glattfelder Gyula püspök szentelte pappá 1943. június 25-én Szegeden.

1945-47 között a KIOE munkásifjak lelkésze volt, 1947-48-ban gondnok Kispesten. Elöljárói külföldre küldték; 1951-52-ben a szórvány magyarok lelkésze lett Kanadában, majd 1953-tól 1956-ig tanár a Regina-ban, a Campion College-ban. 1956-tól 1992-ig különböző magyar plébániákon teljesített lelkészi szolgálatot. London-ban (ON) ő alapította meg a Szent István magyar egyházközséget, és templomot is épített (1960-70). Kisegítő lelkész volt Torontóban, Hamiltonban, Montrealban. 1991-től a Kaszap István boldoggá-avatási ügy vice-posztulátora. Közben népmissziókat vezetett P. Békésivel, Bácska-Bánát-ban is.

1997-ben hazatért Magyarországra, ahol először Kispesten volt segédlelkész, majd gyenge egészsége miatt bevonult a pilisvörösvári Szent Erzsébet Otthonba. Budapesten halt meg 2006. december 7-én, életének 94., jezsuita hivatásának 72., papságának 63. évében.

Miklósházy Attila ny. püspök

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-mailen küldeni: eletuenk@gmx.de